

Sundvik Kollektivhus
AAHM01 / Examensarbete i Arkitektur/ Degree project in Architecture
Lunds tekniska Högskola / 2023
Författare: Axel Carlson
Examinator: Sandra Korpljar
Handledare: Elin Daun

Sammanfattning

Under de senaste fem åren har olika ekonomiska faktorer som påverkar bostadssituationen i Sverige ökat avsevärt, med skyhöga elpriser, bostadräntor och en hög inflation bl.a. Läget har gjort det omöjligt för främst unga, äldre eller människor i utanförskap att införskaffa en egen bostad. Samtidigt är landet ett av de länder som har flest ensamboenden i sina städer, vilket är en stor orsak till psykisk ohälsa och känsla av utanförskap. För att möta dessa utmaningar har vissa valt att ingå i kollektiva boendeformer, en boendeform som fått ett stort uppsving de senaste åren i landet.

Det kollektiva boendet har en rik historia i Sverige och sågs först under det tidiga 1900-talets städer. Den kraftiga urbaniseringen medförde kraftigt överbefolkade städer med en stor bostadsbrist och usla levnadsförhållanden till följd av trångboddhet o.s.v. För att svara an på detta uppstod idén om att dela bostad och andra resurser som annars ägdes individuellt. De kollektivboenden som utvecklas idag har tagits fram genom att studera misstag och framgångar i tidigare projekt. Boendeformen har börjat satsas på mer och mer och börjar dyka upp i olika städer runtom i landet.

I mitt projektarbete har jag utforskat de rumsliga och estetiska aspekterna kring utformningen av ett kollektivboende, med fokus på skapandet av platser för olika behov i samspel med ett förhållningssätt till terrängen på platsen. Det är ett undersökande kring hur ett kollektivboende på denna specifika plats kan genom sin rumsliga organisering skapa ett boende som erbjuder ett flexibelt och lekfullt levnadssätt.

Tomten, belägen i det lilla bostadsområdet Sundvik utanför byn Glumslöv, har en brant sluttande terräng som vetter mot havet i väster och erbjuder en slående panoramautsikt över sundet. Kuststräckan här karaktäriseras av ett vackert, böljande landskap som genom sina kullar dalar ner från den högre platån ner till havet. Det är ett landskap med höga naturvärden som enligt mig bör behandlas med varsamhet i samband med nybyggnation. Detta har lett till att projektets gestaltande haft stort fokus på att behandla tomtens mark på ett skonsamt sätt, samt att bevara växtlighet och grönska.

Abstract

Over the past five years, various economic factors affecting the housing situation in Sweden have significantly increased, including skyrocketing electricity prices, housing interest rates, and high inflation, among others. This situation has made it impossible for primarily young people, the elderly, or individuals facing social exclusion to acquire their own homes. At the same time, the country has one of the highest rates of single-person households in its cities, which is a major cause of mental health issues and a sense of social exclusion. To address these challenges, some have chosen to participate in collective housing arrangements, a housing form that has gained significant popularity in recent years in the country.

Collective housing has a rich history in Sweden and was first seen in the early 1900s in cities. The rapid urbanization led to heavily overcrowded cities with a severe housing shortage and poor living conditions due to overcrowding, among other factors. In response to this, the idea of sharing housing and other resources that were otherwise individually owned emerged. The collective housing developments we see today have been developed by studying the mistakes and successes of previous projects. This housing form is being increasingly invested in and is starting to appear in various cities throughout the country.

In my project work, I have explored the spatial and aesthetic aspects of the design of a collective housing, with a focus on creating spaces for different needs in harmony with the site's terrain. It is an exploration of how a collective housing in this specific location can, through its spatial organization, provide a flexible and playful way of living.

The plot, located in the small residential area of Sundvik outside the village of Glumslöv, has a steeply sloping terrain facing the sea to the west, offering a stunning panoramic view of the strait. The coastline here is characterized by a beautiful, rolling landscape with hills descending from the higher plateau down to the sea. It is a landscape with high natural value that, in my opinion, should be treated with care in new construction. This has led the project's design to focus on treating the plot's land gently and preserving vegetation and greenery.

1

Del 1: Introduktion

1.1 Inledning.....	2
1.2 Bakgrund, syfte & mål.....	2
1.3 Beställare.....	2
1.4 Syfte.....	2
1.5 Frågeställningar.....	2
1.6 Målsättning.....	2,3
1.7 Metod.....	3
1.8 Avgränsningar & förutsättningar.....	3

2

Del 2: Kollektivboenden i Sverige

2.1 Co-living Drottninghög.....	6
2.2 K9 Co-living.....	7

3

Del 3: Platsen

3.1 Glumslöv.....	9
3.2 Sundvik.....	10
3.3 Tomterna, människorna & husen....	12
3.3.1 Tomt 1.....	12
3.3.2 Tomt 2.....	12
3.3.3 Tomt 3.....	12
3.4 Tomt 3 - Analys.....	14
3.5 Reflektion.....	16

4

Del 4: Gestaltungsprocessen

4.1 Platser & rum	18
4.2 De första idéerna	18
4.3 De första besluten.....	19
4.4 Trappor.....	19
4.5 Utveckling av planlösning.....	20
4.5.1 Nedre volymen.....	20
4.5.2 Övre volymen.....	20
4.6 Ny våning.....	21
4.7 Nedersta volymen - bastun.....	22
4.8 Placering på tomten	22
4.9 Fönstersättning.....	24
4.9.1 Norr.....	24
4.9.2 Söder.....	24
4.9.3 Väst.....	25
4.9.4 Öst.....	25
4.10 Markarbete & grund.....	26

5

Del 5: Huset

5.1 Huset i sin kontext.....	28
5.2 Husets komposition.....	31
5.2.1 Våning 1.....	32
5.2.2 Planlösning våning 1.....	33
5.2.3 Våning 2.....	34
5.2.4 Planlösning våning 2.....	35
5.2.5 Våning 3.....	36
5.2.6 Planlösning våning 3.....	37
5.2.7 Våning 4.....	38
5.2.8 Planlösning våning 4.....	39

5

5.3 Fasader.....	44
5.3.1 Norr.....	44
5.3.2 Söder.....	45
5.3.3 Väst.....	46
5.3.4 Öst.....	47
5.4 Material interiör	50
5.5 Material exteriör.....	52

6

Del 6: Reflektion & slutord

6.1 Reflektion.....	54
---------------------	----

7

Del 7: Källförteckning

7.1 Källförteckning.....	56
7.2 Bildförteckning.....	56

1.1 Inledning

Mot slutet av arkitektutbildningen erbjöds jag möjligheten att rita ett litet hus åt en kund jag träffat genom mitt arbete som säljare i butik. Johan som kunden heter, äger tillsammans med sin fru en stor tomt belägen i det lilla villaområdet Sundvik utanför Glumslöv, i en kraftigt sluttande backe med en makalös havsutsikt. De befintliga planer som fanns på nybyggnationer gjorde läget både intressant och utmanande med dess kontext och den utmanande terrängen. Två av de tre hus som ritats och ska byggas kommer dock att vara relativt omfattande i sin storlek i förhållande till hur många personer de är avsedda att inhysa. Tanken slog mig att det vore kul att rita ett hus här som skulle göra det hypotetiskt möjligt för fler att ta del av detta fantastiska, för att inte nämna dyra läge.

När examensarbetet inleddes kändes det naturligt att utforska detta vidare i form av ett gestaltungsförslag av ett kollektivboende på denna plats och försöka arbeta med hur tomtens topografi skulle kunna samverka med denna byggnadstypologi.

Konceptet att bo kollektivt har sedan länge fascinerat mig, även innan jag påbörjade min väg mot arkitekturket. Att dela både bostad, färdmedel (t.ex. genom leasing) och andra konsumtionsvaror med andra människor lockar, inte bara för rent praktiska skäl utan också av etiska. Men det som lockar mest är tanken på att skapa ett mer socialt vardagsliv, präglad av en starkare känsla av samhörighet och gemenskap.

1.2 Bakgrund

Under arkitektutbildningen har det ofta pratats om de sociala och ekonomiska problem som påverkar boendesituationen i Sverige idag. Skyhöga bostadspriser och elpriser, stigande räntor, brist på både bostadsrätter och hyresrätter, inflation, globala kriser, ensamhet och integrationsproblem - listan kan göras lång. Några av dessa problem, framförallt de med ekonomiska kopplingar, har uppstått eller ökat drastiskt bara under utbildningstiden. Detta är problem som inte bara gör det ekonomiskt omöjligt för vissa sociala grupper i samhället att inte bara köpa, men också att över huvud taget införskaffa en bostad. Det är också faktorer som påverkar många människors psykiska och fysiska hälsa. Detta är en del av de anledningar som gjort att boendeformen fått ett uppsving i popularitet i Sverige idag.

1.3 Beställare

En viktig aspekt att förstå kring projektet är att det är fiktivt. Johan och hans fru har inte haft en del i dess arbetsgång och är därför inte rent terminologiskt faktiska beställare. Jag utgår från samma scenario i projektet som äger rum i verkligheten, d.v.s. att Johan och hans fru äger tomterna och kommer att bygga sitt hus och bo på en av dessa enligt de planer som gjorts. Mitt projektarbete kan ses som ett fristående, individuellt gestaltungsförslag som begränsats av olika mål jag själv definierat utifrån egna tankar och resonemang. Dessa mål har också utvecklats utifrån samtal med Johan kring det verkliga projektet, där hans preferenser kring material och olika etiska värderingar kring livsstil och hållbarhet tagits med i åtanke. Johan och hans fru benämns fortfarande som beställare i projektarbetet för att förklara vissa omständigheter detta hade fört med sig i verkligheten, så som projektets nära avståndet till deras tomtgräns etc.

1.4 Syfte

Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur gestaltandet av ett kollektivt boende kan se ut på den valda tomten i Sundvik, där byggnaden förhåller sig till topografin så att arkitekturen samverkar med denna och på så sätt ge upphov till platser och rum för de boendes olika behov.

Det är även viktigt för mig att den gestaltade byggnaden inte kräver ett omfattande ingrepp den mark byggnaden ska placeras på för att uppnå detta. Min intention är att på så vis att gestalta en byggnad som förhåller sig till mark och växtlighet på ett skonsamt sätt. I projektet har jag valt att inte involvera beställaren på det sätt som annars skulle ske i ett verkligt projekt, utan det är helt mina egna beslut och preferenser som styr gestaltningen baserat på information om platsen och kollektivboendets boendeform. Detta gjordes för att kunna styra min egen process och beslutsfattning så mycket som möjligt.

1.5 Frågeställningar

Projektet behandlar följande frågeställningar:

- *Hur kan ett kollektivboende gestaltas på en plats med sluttande terräng, där lutningen används som ett verktyg för bildandet av platser som tillgodoser olika behov?*
- *Hur kan detta göras så att markarbete och ingrepp på tomtens mark minimeras?*

1.6 Målsättning

Utöver projektets syfte har jag arbetat med ett antal mål som sattes upp i projektets tidiga skede. Med projektets frågeställningar uppstod ett antal mål som primärt skulle behandlas, och utöver dessa tillsattes ytterligare ett antal gällande funktion och estetik. Projektet är tänkt att rikta sig främst till ensamboende, som planeras utgöra den större andelen av husets inneboende. Det är dock också tänkt att ett par mindre familjer ska kunna ingå i boendet, för att bredda målgruppen och därmed utmana husets rumsliga organisering som detta medför.

Funktionella mål

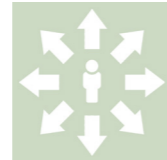
Primära:

- **Variation** - Skapa varierade rum och ytor för olika behov hos de boende.
- **Skonsamhet** - Minimera schaktning av jord och avverkning av växtlighet.

Sekundära:

- **Förflyttning** - De boende kan på ett varierat sätt förflytta sig från punkt a till b i bostaden.
- **Hänsyn** - Byggnaden har ett hänsynsfullt förhållningssätt till de boende i husen runtomkring.

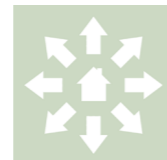

Estetiska mål

Även ett övergripande mål kring byggnadens estetik bestämdes tidigt i projektet, vilket också tjänade som ett verktyg att förhålla sig till i gestaltningsprocessen.

Estetiskt mål:

- **Uttryck** - Estetiken ska samspela med omkringliggande byggnaders, samtidigt som den ska återspegla platsens karaktär genom dess arkitektoniska formspråk.

1.7 Metod

Referenser - Ett par moderna kollektivboenden i Sverige har studerats och använts som inspiration för rummets storlek samt vilka typer av rum som kan behövas.

Platsanalys - En enkel platsanalys har gjorts för att förstå helheten av tomten och dess kontext bättre och därmed kunna göra mer medvetna beslut i gestaltningsprocessen.

Skiss - Den undersökande gestaltningsprocessen har präglats av ett skissande med främst digitala verktyg i form av 3d ritprogram, men också för hand med penna och papper.

1.8 Avgränsningar och förutsättningar

Projektet är en fallstudie vars diskussioner och reflektioner utgår från det specifika förhållandet som råder just denna plats, och är ett resultat av denna och dess kontext. Dessa kan inte ses som generellt applicerbara. Projektet avgränsas till att utforska det rent rumsliga och arkitektoniska aspekterna hos ett kollektivboende. Det avgränsas också till de mer estetiska aspekterna kring projektet, och behandlar därför de mer tekniska momenten via generella byggtekniska principer.

I gestaltandet har jag valt att förhålla mig till områdets detaljplan. Eftersom tomten i Sundvik ligger utanför detaljplanerat område finns ingen generell byggrätt. I detta fall är det Landskronas stads översiktsplan som ska förhållas till, vilken saknar en detaljerad beskrivning av krav kring estetiska och andra funktionella aspekter för nybyggnation i området. Undantaget gäller för byggnation närmare än 4,5m till angränsande tomter, vilket inte är tillåtet utan ägarens tillåtelse. Då den intilliggande tomten i väst ägs och kommer bebos av den hypotetiska klienten och beställaren till projektet, är det denna part som bestämmer hur nära tomtgränserna det får byggas här. Efter samtal med beställarna om hur de hade ställt sig ett närmare avstånd mellan byggnaden och deras tomtgräns, var svaret att detta var tillåtet så länge det inte störde deras utsikter eller andra funktioner.

Översiktsplanen från Landskrona kommun innehåller ett flertal punkter som skapar goda incitament för projektets boendeform. I planhandlingen beskrivs Glumslöv ha huvudsakligen bostadsrätter och villor med få hyresrätter, vilket huset hade bidragit till att motverka genom sina hyrbara rum. Vidare beskriver en markanvändningskarta hur Ålabodarna ska få förbättrad tillgänglighet för gående och cyklister längs det stråk som förbinder Glumslöv med Ålabodarna och Sundvik. Även längs Sundviksvägen som är den närmaste vägen mellan Sundvik och Glumslöv, ska gång och cykelmöjligheter förbättras. Det står även att då Glumslöv har ett bra kollektivtrafik läge och är en populär stadsort ska det studeras hur området kan växa med gler nya bostäder i attraktiva lägen, med hänsyn till natur och kulturintressen (Landskrona Stad 2023).

Frihetsgivande parameter:

- **Ingen detaljplan** - Tomten ligger utanför detaljplanerat område, vilket ger skapar vissa friheter i gestaltningsprocessen.
- **Avstånd till tomtgräns** - Då beställarna också bor på en av de angränsande tomterna finns det en större frihet kring avståndet till denna tomtgräns.

2.1 Co-living Drottninghög Helsingborg

I december 2022 öppnade en ny lägenhet med kollektivt boendekoncept på Drottninghög i Helsingborg. Det är beläget i ett livligt område vars läge erbjuder de boende olika bekvämligheter som stormarknader, restauranger, kaféer och fritidsanläggningar. Kollektivtrafiken i området är mångfaldig och lättillgänglig och gör det enkelt att transportera till staden och dess omgivande områden. Lägenhetskomplexet är organiserat på ett sätt som maximerar utnyttjandet av utrymmen med olika rumskonfigurationer för att passa olika behov och preferenser.

Lägenheten har två våningar med en central spiraltrappa som kopplar samman dessa, där den nedre våningen har huvudsakligen delade ytor medan den övre består av huvudsakligen privata rum.

Totalt finns det 12 privata rum för de boende som varierar i storlekar mellan 11 - 15 m² och är utrustade med säng, arbetsyta, förvaring och egen kyl. Den totala arean för de delade ytorna uppgår till ca 200 m². Dessa omfattar ytor för odling, musik, spel, träning, samarbeten, studier mm. Organiseringen av privata rum och delade utrymmen uppmuntrar de boende att hitta en balans mellan integritet och socialt engagemang. Tre hyresgäster delar på ett badrum och samtliga andra gemensamma utrymmena (Helsingborgshem 2023).

Foto 1 / Vardagsrum (Helsingborgshem 2023)

Foto 2 / Kreativitetsrum (Helsingborgshem 2023)

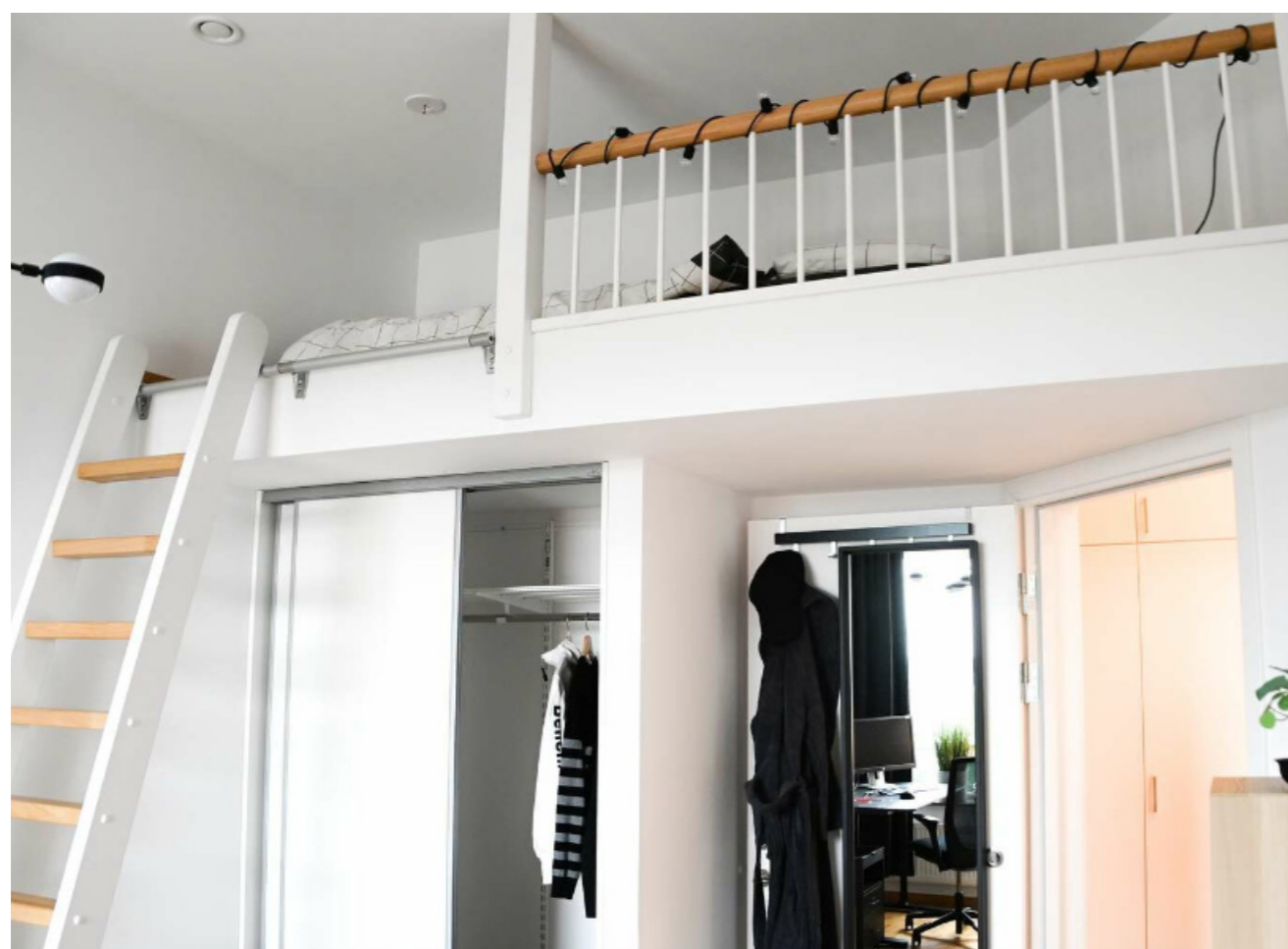

Foto 3 / Privat rum, sovloft (Helsingborgshem 2023)

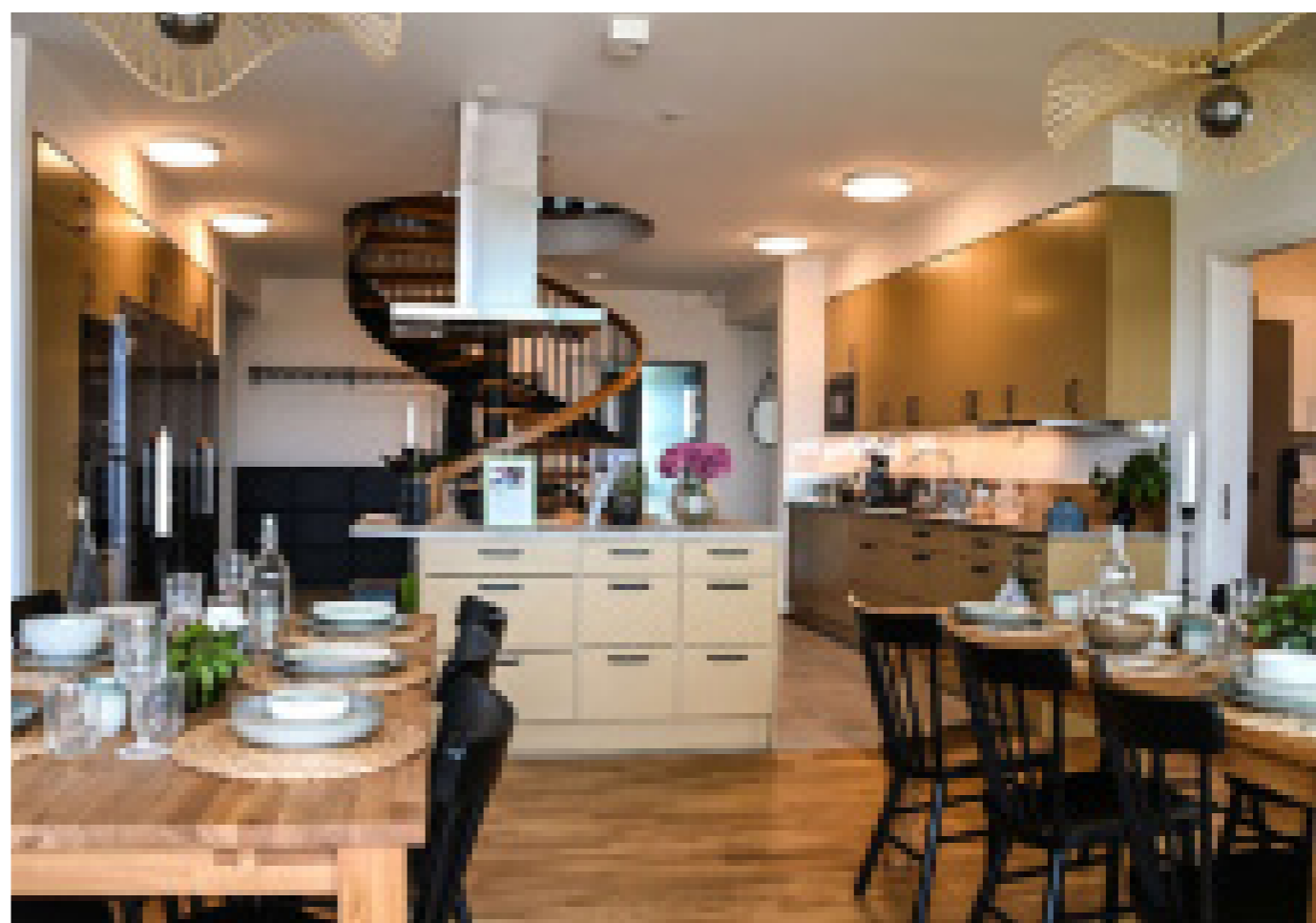

Foto 4 / Köket (Helsingborgshem 2023)

2.2 K9 Coliving

K9 är ett co-living koncept i Stockholm som har revolutionerat det gemensamma boendet där fokuset ligger på att skapa en stöttande gemenskapsupplevelse, samt att skapa ett prisvärt och hållbart boende med stark gemenskap oavsett bakgrund. K9 startade 2016 av en grupp likasinnade individer som insåg det växande behovet av ett alternativ till det dyra och ofta ensamma sättet att bo på i Stockholm. De idag 50 inneboende bestående av människor i olika åldrar (allt från 6 till 50 år) av olika nationaliteter och yrkesgrupper

Boendet är organiserat genom en uppdelning i olika zoner för att tillgodose olika behov där man har privata sovrum i olika koncept, vilka erbjuder mer eller mindre personligt utrymme och integritet. Det finns sovrum med möjlighet att dela med andra och på så sätt få ett billigare pris för boendet. Dessa är utformade för att ge en balans mellan sovutrymmen och delade ytor i rummen. Även studiolägenheter kan hyras, vilka mer är utformade som små privata lägenheter med sovrum, toalett, ett mindre kök och vardagsrum.

Till de gemensamma utrymmena räknas kök, matplatser, olika lounges, tvättstuga och toaletter som delas för att främja interaktion och kamratskap mellan boende. Med hjälp av innovativa designelement bildas co-working utrymmen, rekreativa faciliteter och olika områden med grönska för att förbättra levnadsmiljön och flexibilitet. Detta gör det möjligt att anordna olika sorters gemenskapsaktiviteter som workshops eller möten (K9Coliving 2023).

Foto 5 / Bunks (K9 2023)

Foto 6 / Entré & Hall (K9 2023)

Foto 7 / Allrum (K9 2023)

Foto 8 / Zenrummet (K9 2023)

3.1 Glumslöv

Glumslöv är en by med cirka 2000 invånare och är belägen nära kusten utanför Landskrona i Skåne. Förutom en grundskola och en mataffär har byn en aktiv kärna med restauranger och kaféer samt andra verksamheter. Dess omgivning erbjuder vackra naturupplevelser och sevärdheter. Här finns Glumslövs backar, ett naturreservat känt för sitt pittoreska, böljande kullar med ängsmarker och hagar. Här finns också andra naturreservat, samt forngravar och fornminnen, strövområden, vackra sandstränder samt en liten hamn. Glumslövs tågstation gör det enkelt att ta sig till närliggande städer som Helsingborg (ca 15 minuters restid), Lund och Malmö (cirka 30 - 45 minuters restid).

Examensarbetet är gestaltat på en tomt i Sundvik, ett litet villaområde med cirka 500 invånare beläget ca 1.6 km från Glumslövs centrum. Området nås genom en landsväg som börjar strax efter infarten till Glumslöv, och slingrar sig genom det böljande åkerlandskapet ner mot kusten.

3.2 Sundvik

Villorna i området är spridda längs den branta sluttning som bildas där den högre belägna platån dalar ner mot den lägre, planare marken vid kusten. Med sin högt belägna position har många av husen i villaområdet en otrolig panoramavy över sundet. Naturen runtomkring karaktäriseras av åkrar och böljande hag- och ängsmarker. Strax söder om området finns ett litet skogsområde som ramar in området, och härifrån löper ett antal vandrings- och cykelleder längs kusten till Landskrona söderut. Nere vid havet har områdets invånare, förutom vackra stränder, en egen liten hamn de kan använda till sina båtar. Områdets villor håller ingen direkt röd tråd vad gäller stil och utseende, utan en stor variation råder både vad gäller form och material där olika sorters tegel och målat trä dominerar.

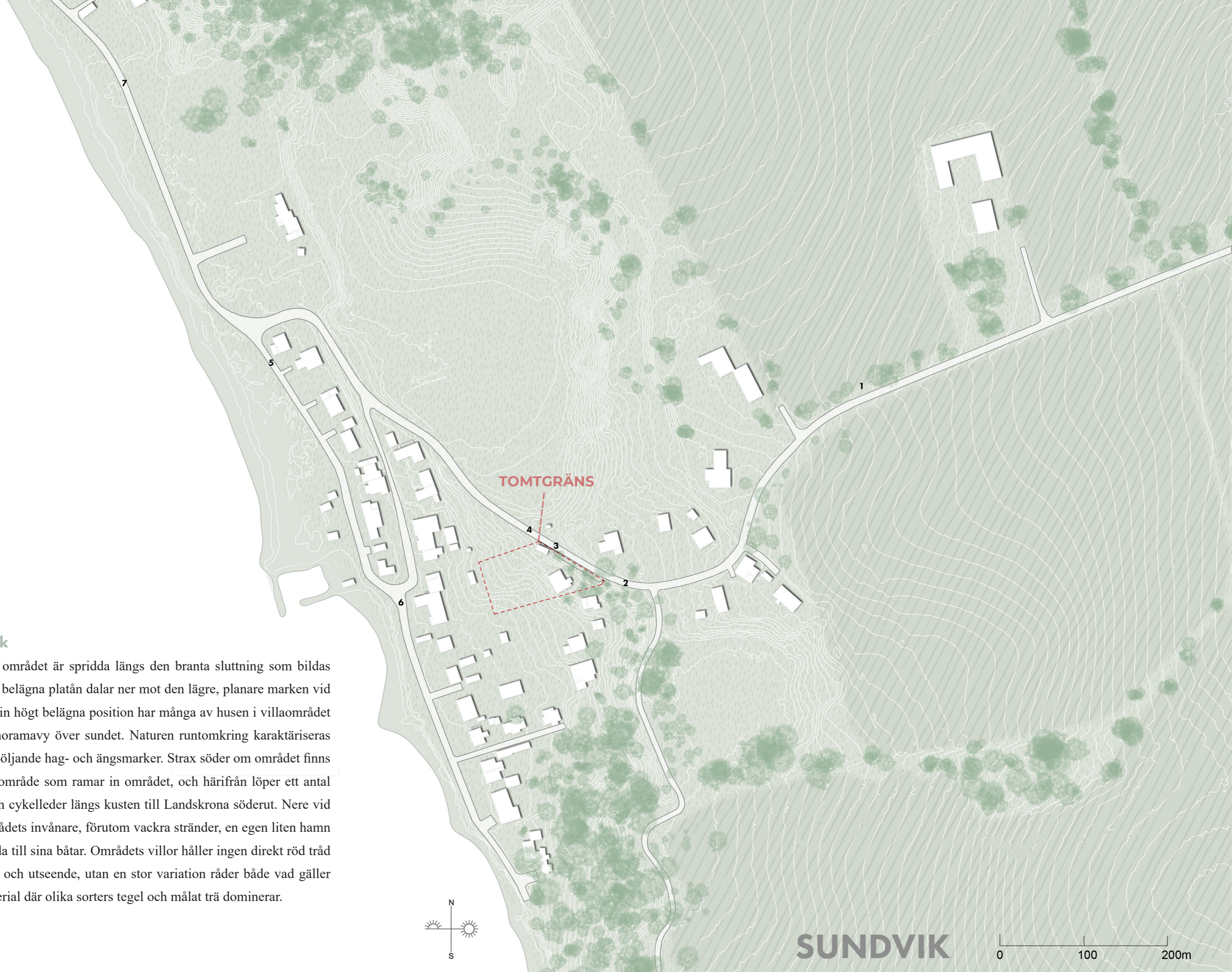

Foto 9 / Vy mot väst från landsvägen (Eget foto)

Foto 10 / Vägen vid tomten (Eget foto)

Foto 12 / Utsikt mot sydväst från tomten (Eget foto)

Foto 11 / Utsikt & norra tommgränsen (Eget foto)

Foto 13 / Sundvik by mot norr (Eget foto)

Foto 14 / Sundvik by mot söder (Eget foto)

Foto 15 / Kullar & hagar (Eget foto)

3.3 Tomterna, människorna och husen

Tomten där examensarbetet är gestaltat ägs av Johan och hans fru som också agerar beställare. Tomten har styckats upp i tre mindre tomter där ägarna har planerat att bygga nya fastigheter inom en snar framtid. De har dessutom planerat att utöka parkeringens yta längs med vägen för att denna ska kunna rymma upp till fem bilar. Konsekvenserna av detta är tyvärr att en del större träd här måste tas bort, men majoriteten av grönskan här kommer bli kvar och skydda insynen från vägen.

3.3.1 Tomt 1

Denna mindre avstyckning på ca 320 m² är belägen längst upp i slänten och angränsar till vägen. Här står idag en bod som byggs om till ett mindre hus på ca 20 m² och som bebos av Egil, en man i 60-årsåldern och är en nära vän till beställarna. Egil kommer bo kvar på tomten och flyttar då in i det nya attefallshus (hus 1) på 30 m² som planerats att byggas här. Huset kommer förutom att bli större till ytan också få ett större trädäck som sveper runt husknuten mot havet. Attefallshuset kommer få stora fönster som riktas mot sydväst och nordväst.

3.3.2 Tomt 2

Med en yta på ca 860m² är denna avstyckning den näst största. Den präglas av en varierad kuperad terräng och saknar idag bebyggelse. Här är det planerat att beställarna ska låta bygga två enplansvillor på cirka 100 m².

Hus 2 kommer bebos av de själva medan hus 2.1 eventuellt kommer bebos av deras barn när de kommer på besök med sina familjer. Eventuellt kan detta hus också säljas, i vilket fall tomten kommer styckas av ytterligare och bilda en separat tomt.

3.3.3 Tomt 3

På den utjämnade ytan i slänten står idag hus tre, som är ett gammalt enplanshus på 85m². Idag bor Johans mamma här som inom en snar framtid måste flytta till ett äldreboende. Huset här kommer då rivas och ge plats åt en ny fastighet, vilket är den byggnad jag gestaltar i detta examensarbete.

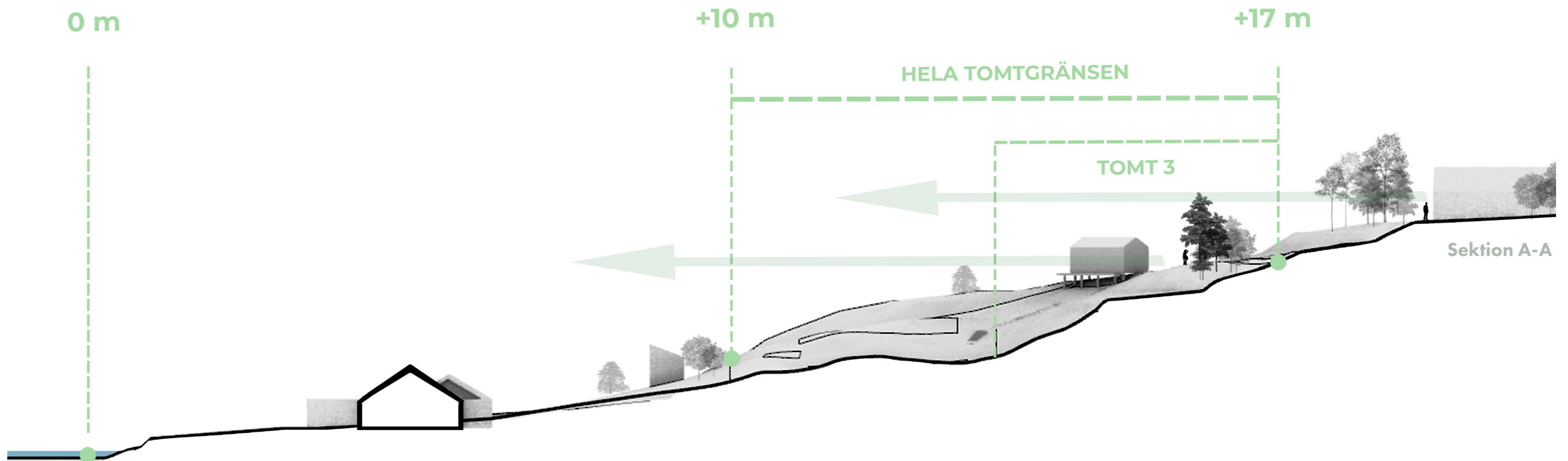

3.4 Tomt 3 - kort analys

Men en yta på 1200 m² är detta den största av de avstyckade tomterna. Med sin obrutna panoramavy över havet och kuststräckan mellan Landskrona och Helsingborg är den minst sagt exklusiv i sitt läge. Man har även bra uppsikt över Sundvik och nejden runt omkring samt över en stor del av kuststräckan. Dess position gör att tomten är väldigt solexponerad, där det västliga läget kan utgöra ett problem under sensommaren och hösten med sin solvärmelast inne i byggnaden.

Läget är också utsatt för vind som här huvudsakligen kommer från väst och sydväst, med mest frekvent förekommande vindhastigheter på 3.5 - 7.5 m/s. Kraftigare vindhastigheter på 13 m/s eller högre förekommer men är mer sällsynt.

Den nordöstra sidan som består av en träd- och busk-bevuxen sluttning som avskiljer den från parkeringen och vägen. Den lilla sluttningen är idag tätt bevuxen av träd och buskar vars växtlighet fortsätter en bit längs tomtens södra del. Den bevuxna sluttningen planar efter ett antal meter ut till en utjämnad yta, som sedan fortsätter i en brant slänt som löper ned åt sydväst mot tomt 2. Den södra tomtgränsen angränsar till en annan fastighet där avgränsningen utgörs av en buske som sträcker sig runt samtliga tomterna och ramar in dessa till en sammanhållen enhet. I norr avgränsas tomten av den allmänna trappan som sträcker sig ned från parkeringen och vägen, ned till tomt 2.

HÄCK - ca 1,5m

SLUTTNING

PLANARE YTA

SLUTTNING

BRANT SLUTTNING

PLAN YTA

PARKERING

MINDRE SLUTTNING MED TRÄD

PLANARE YTA

LÄGRE TRÄD OCH VÄXTLIGHET

A-A

A-A

N

S

0 5 10

3.5 Reflektion

Efter att både platsen och konceptet kollektivboende undersökts djupare reflekterade jag mer ingående kring hur realistiskt placeringen av ett kollektivboende hade varit i Sundvik. Om det ska tilltala en så bred grupp människor som möjligt både i olika åldrar och samhällsgrupper bör det finnas tillgång till kollektiva transportmedel eller befinna sig på ett rimligt avstånd ifrån viktiga funktioner som mataffär, skola och tågstation etc. för att kunna ta sig hit på annat sätt.

I dagsläget finns ingen kollektivtrafik mellan området och Glumslöv. Däremot är det beskrivet i översiktsplanen från Landskrona kommun att detta undersöks för utveckling, vilket stärker potentialen för en kollektivtrafiks koppling mellan områdena. Även en gång- och cykelväg längs Sundviksvägen till Glumslöv ska utvecklas och stärka möjligheterna att ta sig fram på detta sätt, vilket gör Sundvik till en mer tillgänglig plats i framtiden (Landskrona Stad 2023). Avståndet mellan områdena är så pass kort att både cykel och andra elektriska transportmedel kan användas för att komma fram på under 10 minuter.

Med tanke på det relativt höga antalet personer som huset kan inhysa, blir frågan om parkeringens kapacitet på upp till fem bilar är tillräckligt för samtliga boende på tomten. Om de tre andra fastigheterna på tomten begränsas till att äga en bil per hushåll, innebär det att kollektivboendet har möjlighet att äga två bilar. Om kollektivboendet i Sundvik likt boendet i Helsingborg har en kapacitet på ca 12 personer, blir det två bilar på sex individer, vilket känns rimlig att dela. I nödfall skulle ytterligare en bil kunna parkeras på den lilla parkeringen vid hamnen. Med dessa transportrelaterade aspekter tillgodosedda, samt aspekten kring lägets tillgänglighet, kändes platsen också rimlig för ett kollektivboende och för en bredare målgrupp människor.

Angående väder och vind blir det viktigt att ha dessa faktorer i åtanke vid byggnadens gestaltning för att skapa ett boende där både inomhus och utomhusmiljöerna har ett behagligt mikroklimat. Detta kan bli utmanande t.ex. gällande fönsterstorlek, där dessa gärna görs stora för att ta in vyn mot havet i väst, samtidigt som solen i detta läge kommer ställa till problem för temperaturen i byggnaden.

4.1 Platser och rum

För att lättare kunna fatta beslut i gestaltningsprocessen etablerades ett mål för de olika rum och ytor som skulle finnas i kollektivboendet.

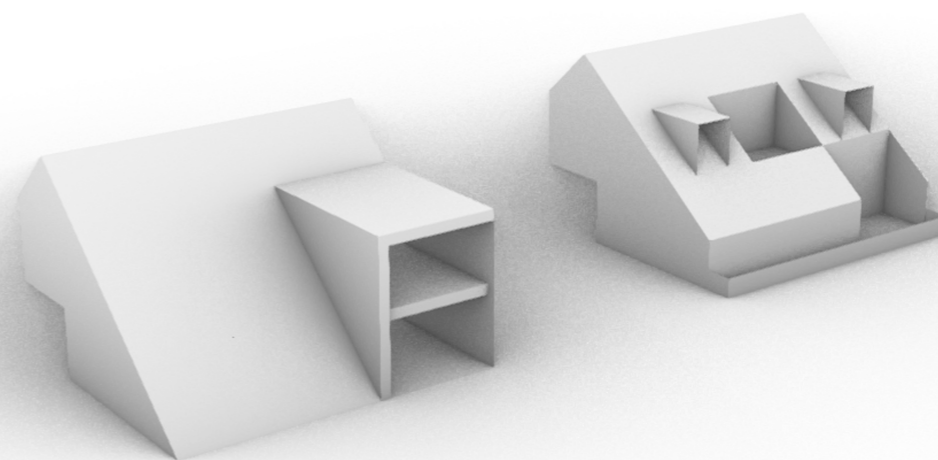
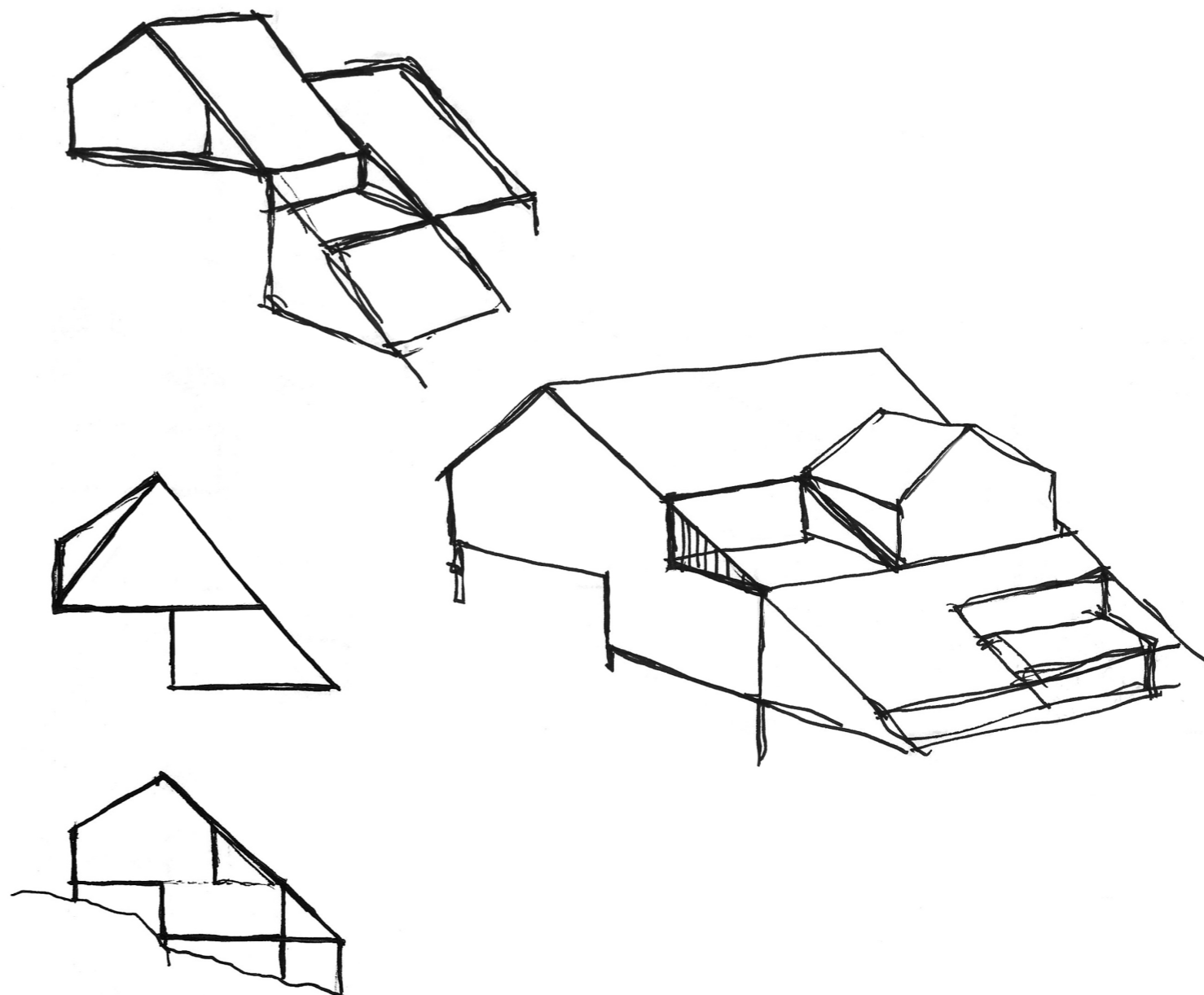
- Privata rum för samtliga boende
- Gemensamt vardagsrum
- Gemensamt kök
- Mindre kök med pentry
- Toaletter - 1 st per 6 personer, per våning.
- Separata duschar - 1 per 6 personer, per våning
- Avskilt multifunktionellt rum
- Kontor
- Halvprivata + privata rum (ute & inne)
- Odlingssyta
- Växthus/orangerie
- Förråd

4.2 De första idéerna

I examensarbetet kretsade de första idéerna kring konceptet att byggnadens arkitektur skulle återspegla karaktären hos tomtens och området. Jag inspirerades av den 3d modell av sluttningen i Sundvik som jag modellerat fram utefter områdets höjdkurvor. Här kunde urskiljas flera olika sluttningar som avbröts av plana ytor, som tillsammans bildade ett nätverk av kullar som föll ner mot kusten. Detta spel mellan lutande och plan mark ville jag försöka få med i formspråket i arkitekturen.

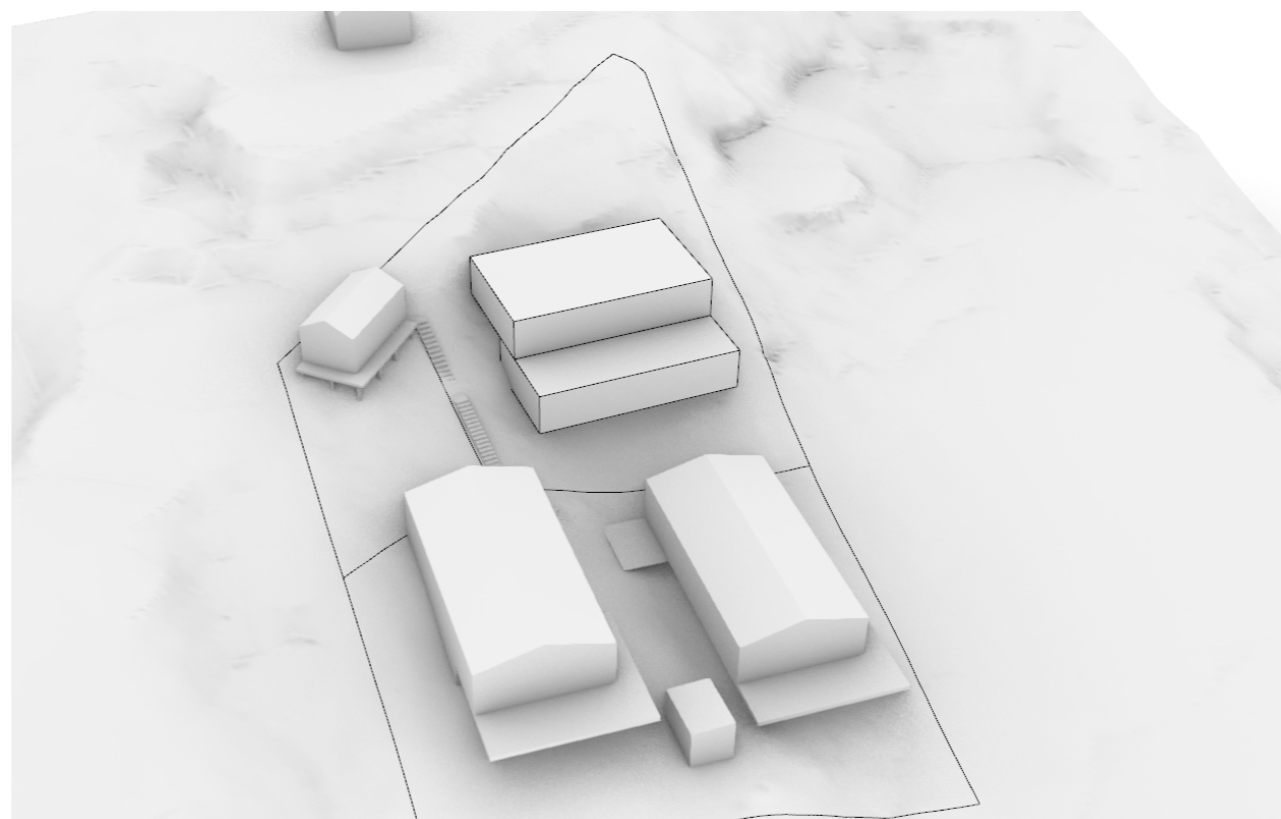
Detta tillsammans med de frågeställningar jag valt att undersöka i arbetet, ledde till de första konceptskisserna där husets takets var ett sadeltak, där den västra sidan mot havet förlängdes nedför kullen för att bilda en brant backe. I taket fanns urgröpningar som bildade terrasser i olika storlekar. När detta ritades upp i ett 3d-program tyckte jag att det bildades för många opraktiska utrymmen inne i huset där det sluttande taket mötte golvet.

En serie volymer som följde slänten och som "klev" ner för denna undersöktes också, men efter en snabb 3d modellering visade tydligt att det skedde en för stor förlust av inomhusyta och de kom för nära omkringliggande tomtgränser. Dessutom krävde denna progression av volymer att de sänktes ner i kullen, vilket hade inneburit bortschaktning av en stor mängd jord.

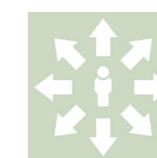
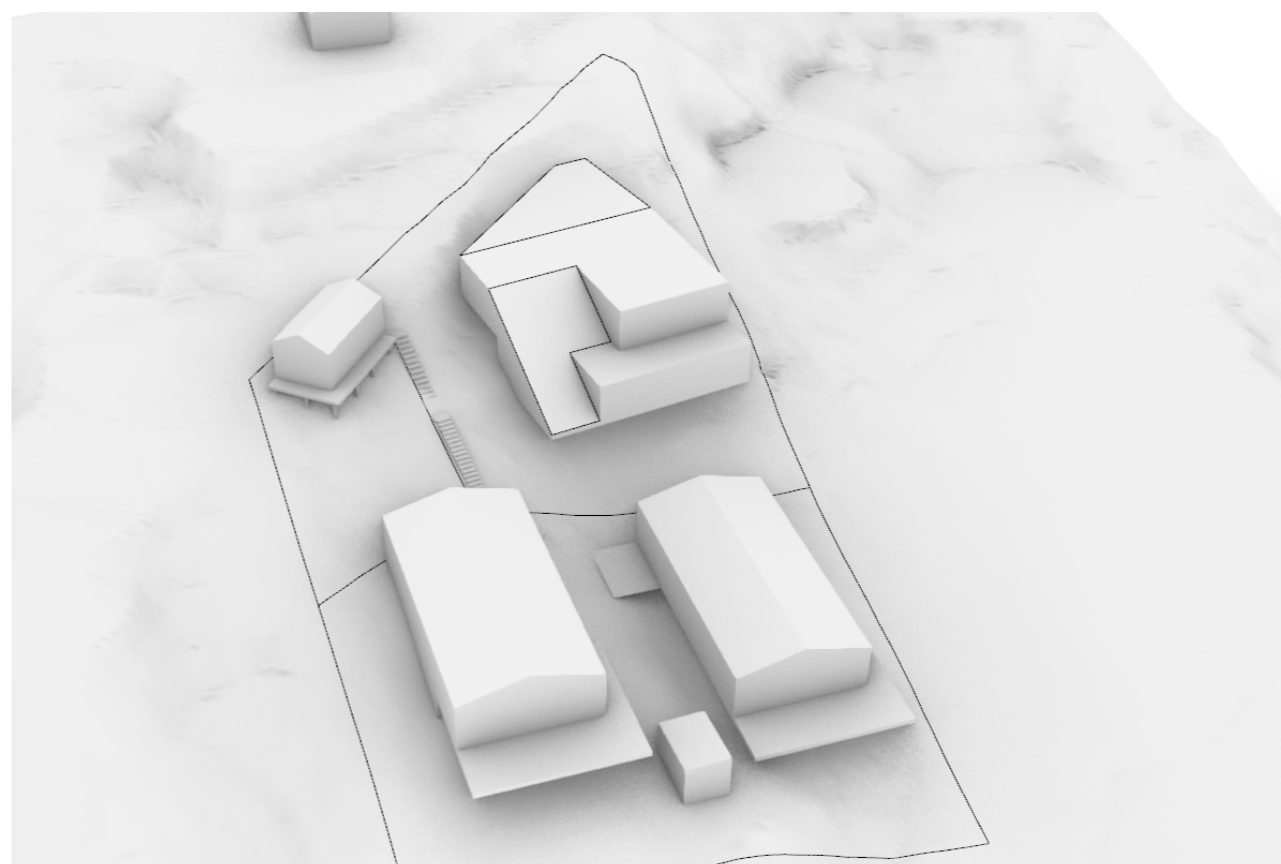
4.3 De första besluten

Istället fortsatte jag att skissa för hand på en idé kring ett koncept där två större, rektangulära volymer överlappade varandra, där den undre volymens tak blev en terrass hos den övre volymen. På så vis användes byggnadsytan mer effektivt samtidigt som byggnaden samspelade terrängen. Tanken slog mig här att tilldela de två volymerna huvudsakliga funktioner gällande offentliga/privata ytor. Den övre volymen tilldelades huvudsakligen offentliga ytor och rum då den befann sig nära parkeringen, och blev på så vis mest lättillgänglig. Den nedre skulle huvudsakligen inhysa de privata rummen. Tanken var att överlappet mellan volymerna skulle bli tillräckligt stort för att möjliggöra placeringen av en trappa på insidan och på så vis skapa en förbindelse mellan dessa.

4.4 Trappor

För att uppnå målet kring olika rörelsemöjligheter för de boende i byggnaden, kom idén att skapa trappor mellan både volymerna och marken på tomten. En del av den västliga väggen ersattes av en trappa som gick ned mot terrassen under. På så sätt bildades ytterligare en terrass på den övre volymens tak, nu i höjd med den vägen och parkeringen. Ett stort utkragande fönsterparti placerades i trappans mitt för att släppa in vyn mot havet. Taket på detta blev på så vis en del av den översta terrassen. Ytterligare en trappa från den nedre terrassen till den nedre volymens botten tillades också. Denna var tänkt att bli en multifunktionell trappa som också skulle kunna bli en yta för andra aktiviteter än endast rörelse. En bred gångpassage tillades slutligen för att länka samman den övre terrassen med den lilla slänten vid parkeringen. De tillagda trapporna och gångpassagen länkade nu samman både tomtens översta och nedersta delar via byggnaden.

4.5 Utveckling av planlösningen

För att kunna bestämma den exakta storleken på huset och för att kunna fatta beslut kring dess design, skissades en generell planlösning fram i 3D programmet Rhino.

4.5.1 Nedre volymen

Den privata volymen inreddes med i första hand rum längs de väggar det var möjligt att få in dagsljus; i norr, väst och söder. Rummen bestod av tre större rum för att ge kapacitet att inhysa upp till tre par. Ett av dessa placerades under trappan medan de två andra placerades två längs den sydöstra väggen. Ett av dessa, tillsammans med tre andra singelrum längs väggen i sydväst fick små balkonger med utsikt mot havet. Längs den nordöstra väggen placerades toaletter och ett litet delat utrymme med pentry, kyl och förvaring. Ytterligare ett förvaringsutrymme placerades under den yttre, nedersta trappan.

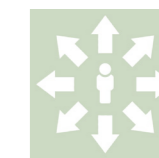
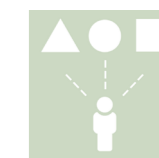
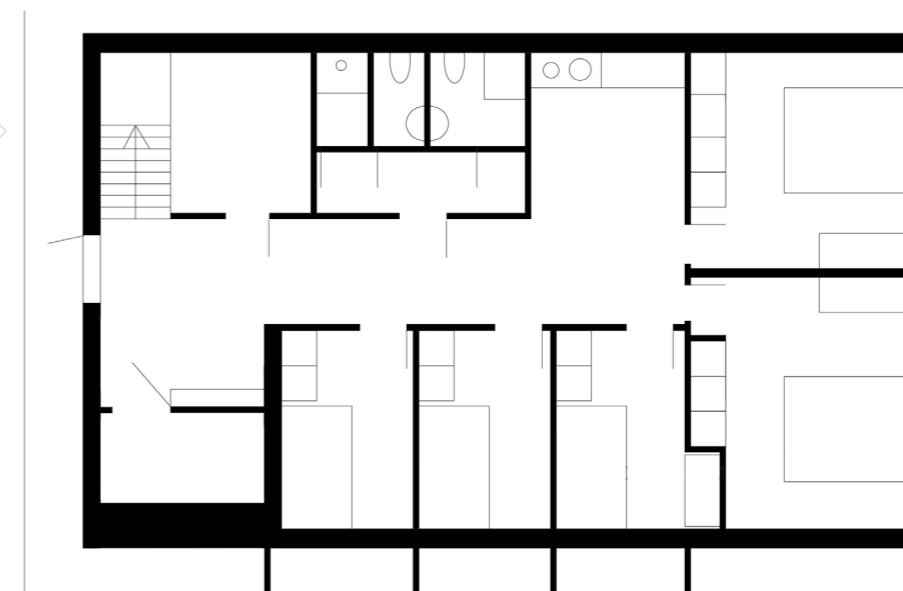
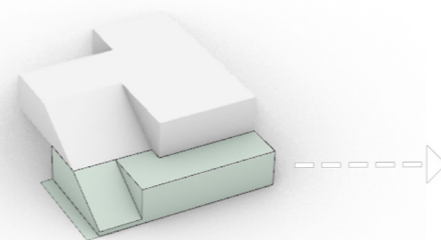
4.5.2 Övre volymen

Idén här var att skapa en öppen och luftigare planlösning som också erbjöd halvprivata rum/ytor med en mer intim känsla. Först bestämdes huvudentrén placering för att utifrån denna sedan kunna planera resten av ytorna och rummens progression. Denna placerades nära trappan som löper ned från vägen och ner mellan de olika tomterna. Efter en hall med gott om plats till förvaring ritades det gemensamma köket och vardagsrummet ut så att de hade en direkt relation till varandra. Vardagsrummet utökades också en aningen vid fönsterpartiet mot terrassen för att ge mer plats åt möbler.

Utrymmet kring hallen visade sig vara för litet för att inhysa toaletter och tvättstuga, och med tanke på att det skulle behövas fler utrymmen till funktioner som gym och kontor, planerades en tredje våning att läggas till antingen under den privata volymen längre ner i slänten, eller ovanpå på den översta terrassen. En trappa skulle behöva placeras i hallen för att nå denna våning, och för att lösa både trappa, förvaring och en liten toalett nära entrén kombinerades dessa tre till en enhet. Denna placerades så att breda passager bildades omkring den. Ännu en trappa placerades längs väggen nära hallen för att ansluta den offentliga och privata volymen.

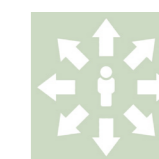
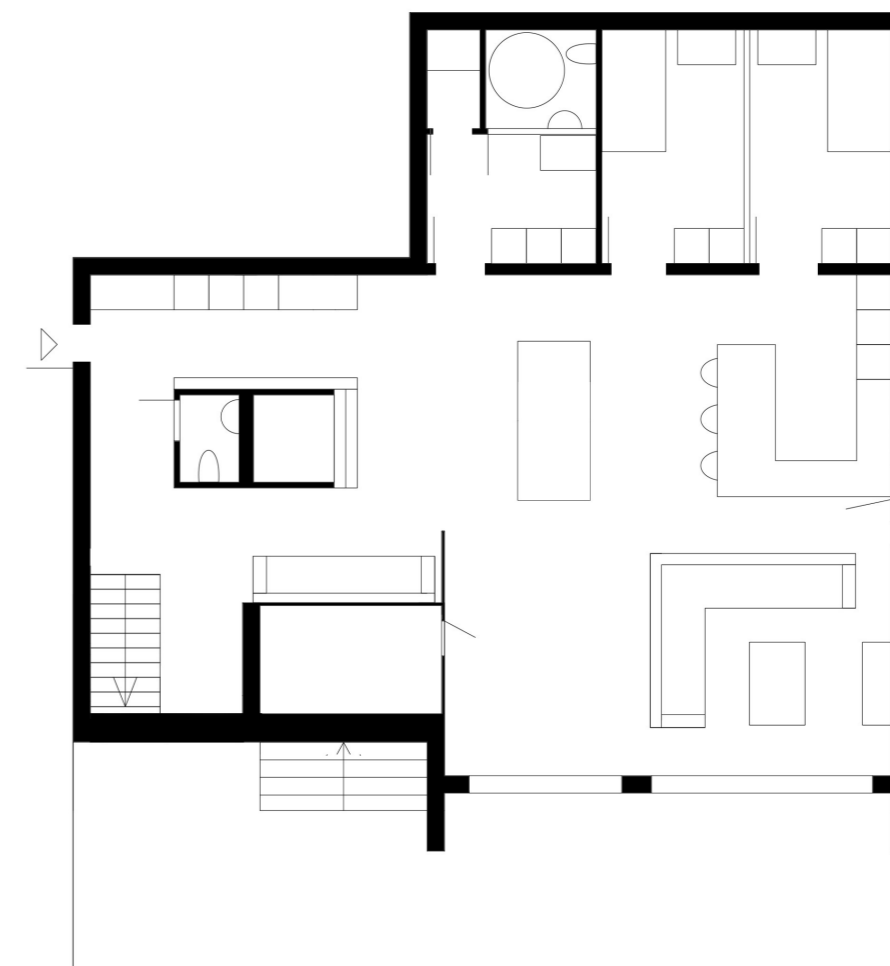
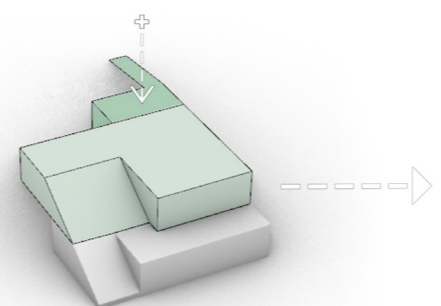
I utrymmet som bildades under den exteriöra trappan ritades ett förvaringsutrymme med två anslutande luckor på vardera kortsida. Den längre väggen mot trappan i hallen blev en sittyta med en fast möbel till förvaring.

Slutligen adderades ytterligare en volymen för att få plats med badrum, tvättstuga och ytterligare två sovrum för att kunna nå kapaciteten på tolv personer i boendet.

Första utkastet av nedre volymens planlösning.

Första utkastet av övre volymens planlösning.

4.6 Ny våning

För att uppnå en yta på ungefär 200m² av gemensamma utrymmen och för att tillgodose de boende med de rum vars funktion ännu saknades i boendet, utvecklades ännu en våning. Först undersöktes alternativet att placera den ytterligare längre ner i slänten, under den privata volymen. På så vis skulle jag följa terrängen och utforska min frågeställning. Konsekvenserna av ytterligare en volym här skapade enligt mig en alltför intim relation med de kringliggande husen. Dess placering hade också inneburit en överträdelse av mitt mål kring en skonsam behandling av tomtens mark då en större mängd jord hade fått schaktas bort.

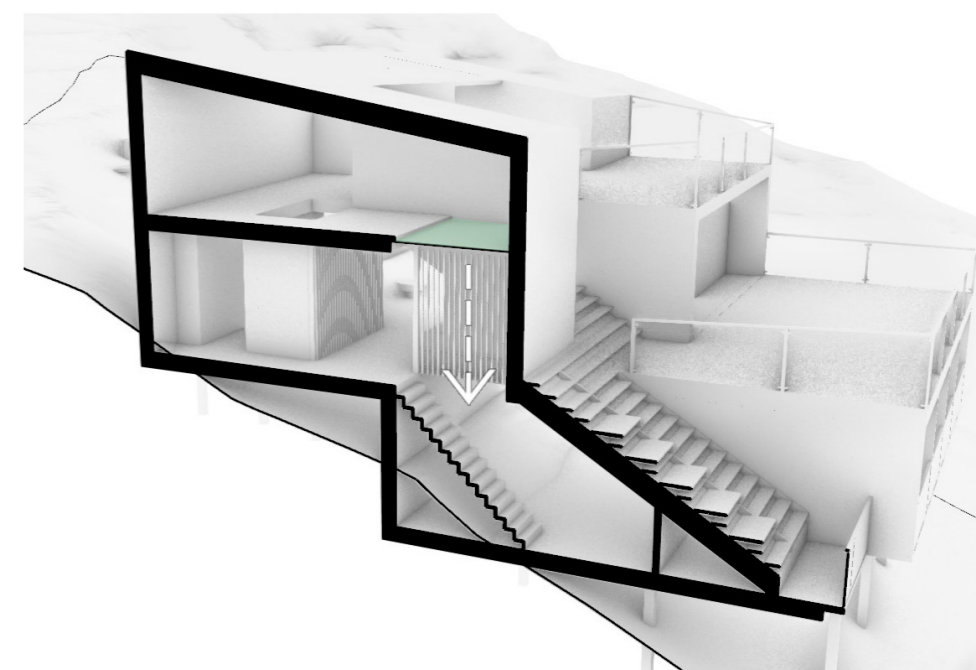
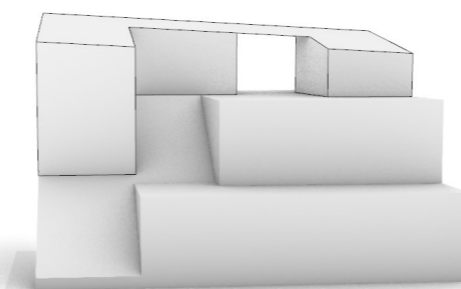
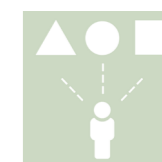
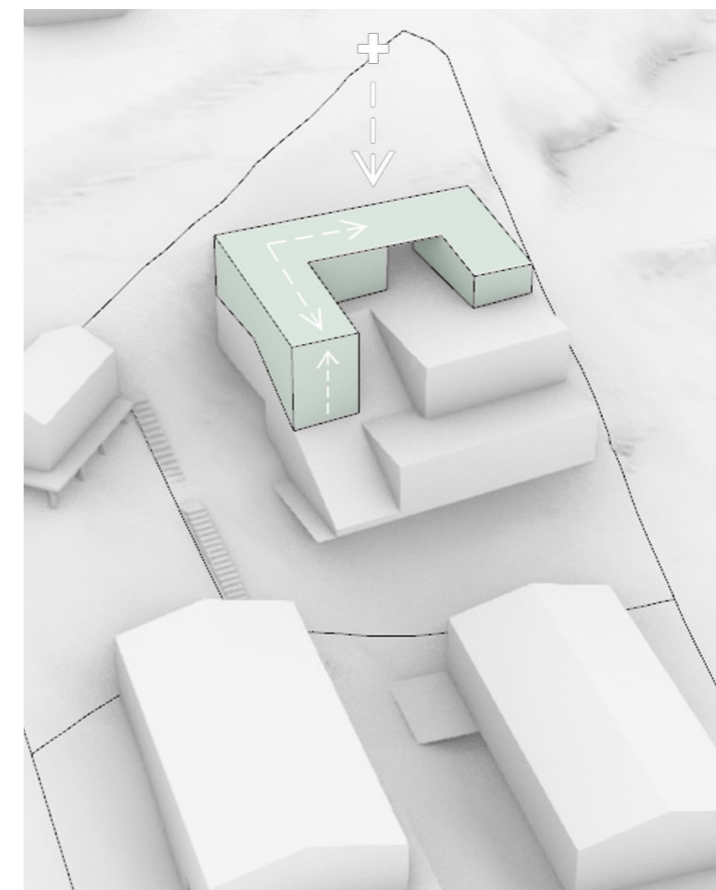
Istället undersöktes gestaltandet av ännu en volym ovanpå den översta terrassen. Detta tycktes mer logiskt eftersom terrassen befann sig i jämnhöjd med parkeringen och kunde därför skapa en koppling mellan denna och byggnadens insida. Samtidigt skulle det dela in den stora terrassen och ge det mer syfte. Behovet av förråd och eventuellt ett växthus skulle då också kunna tillgodoses då det fanns gott om utrymme på den övre terrassen.

Ett avtryck för denna våningen med planlösning utarbetades först för att se till att ett kontor, ett socialt rum samt ett avskärmat aktivitetsrum skulle få plats. Ett separat orangeri/ växthus med tillhörande förråd ritades även i nära relation till aktivitetsrummet.

Den slutgiltiga formen hos våningens avtryck minskade terrassens yta och ramade in den på ett sätt som gjorde att den nu skiljde sig från terrassen nedanför. Dess nära koppling till både aktivitetsrummet och växthuset gjorde också att dess användningsområde potentiellt kunde skilja sig från den nedre terrassens, som mer relaterade till vardagsrummet och köket.

Takets form undersöktes i olika former med syfte att återigen anspela på området och tomtens topografi. Beslutet fattades kring ett pulpettak där takets yta lutade i samspel med tomtens sluttande vinkel mot väster, varpå hela taket gavs en lutning åt söder. Hela den norra vingens takhöjd lyftes upp för att tillåta ett rum på insidan ovanför trappan.

Här uppstod idén om att skapa en mer luftig och lekfull yta som skulle bidra till att förstärka känslan av vertikalitet kring trappan ner till den nedre våningen. För att uppnå detta ersattes golvytan ovanför trappan i den översta våningen med ett nät. Tanken var också att ljud och sikt skulle skapa en starkare sammankoppling mellan dessa delade ytor i huset.

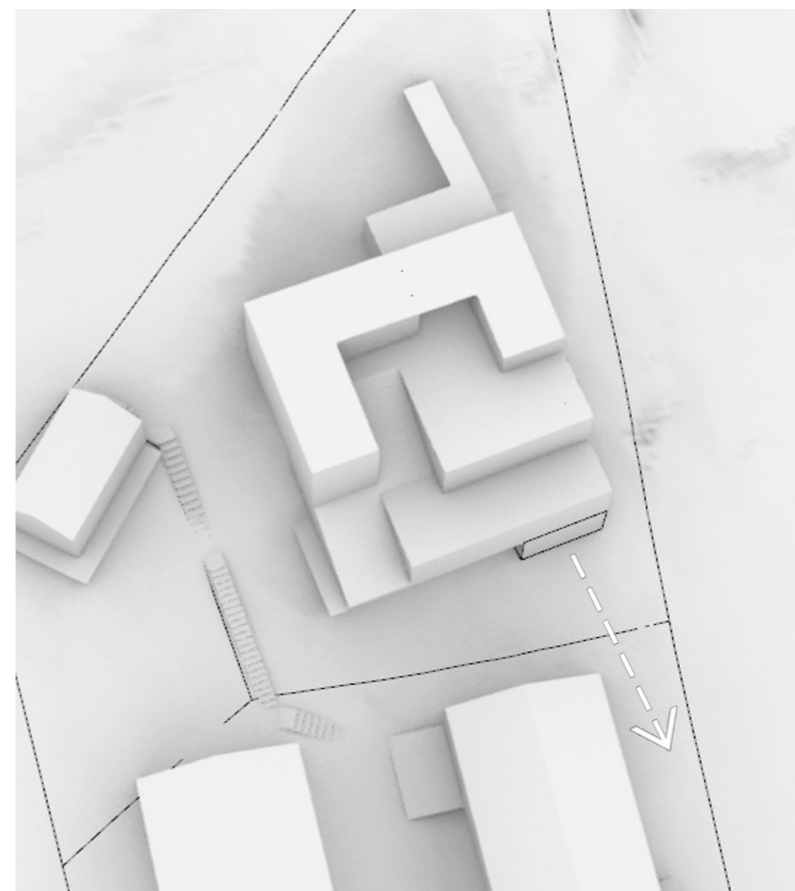
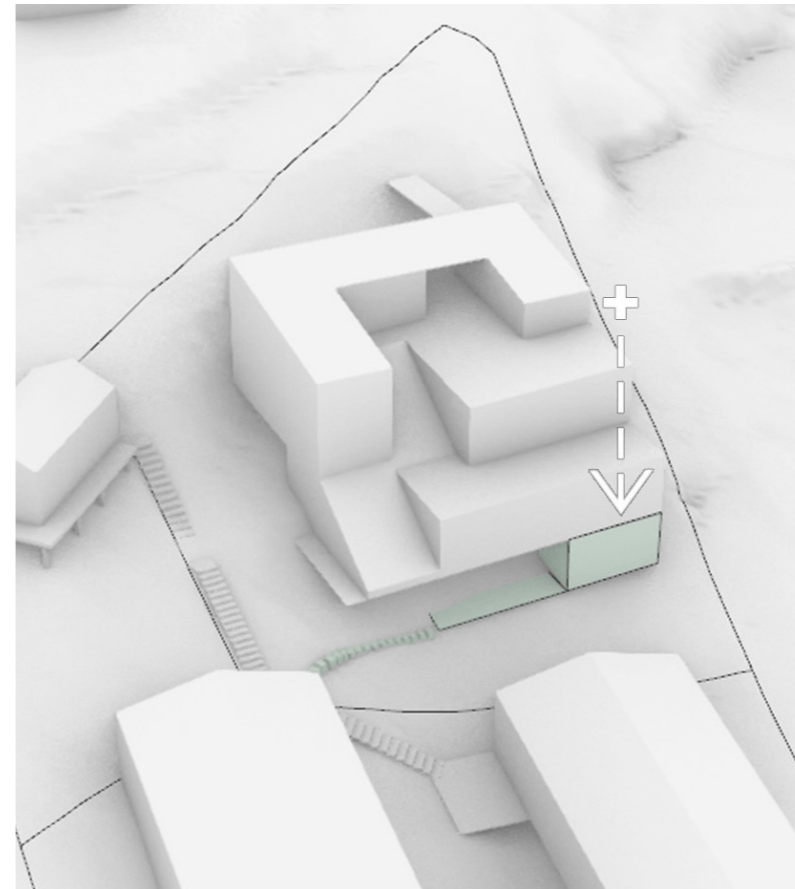

4.7 Nedersta volymen - bastun

Boendet hade i det här skedet tilldelats alla de planerade rummen och ytorna för projektet. Dock fanns nu ett outnyttjat utrymme under byggnaden som kändes vagt. Efter att ha undersökt olika alternativ fattades beslutet att placera en liten bastu här. Valet grundades på att den nedre delen av byggnadens tomt som var mer avskild och centralt belägen, skulle kunna utgöra en mötespunkt för samtliga boende. Det skulle kunna ha en positiv påverkan på både gemenskapen och hälsan samt att bidra till fler möten mellan människorna i de olika fastigheterna.

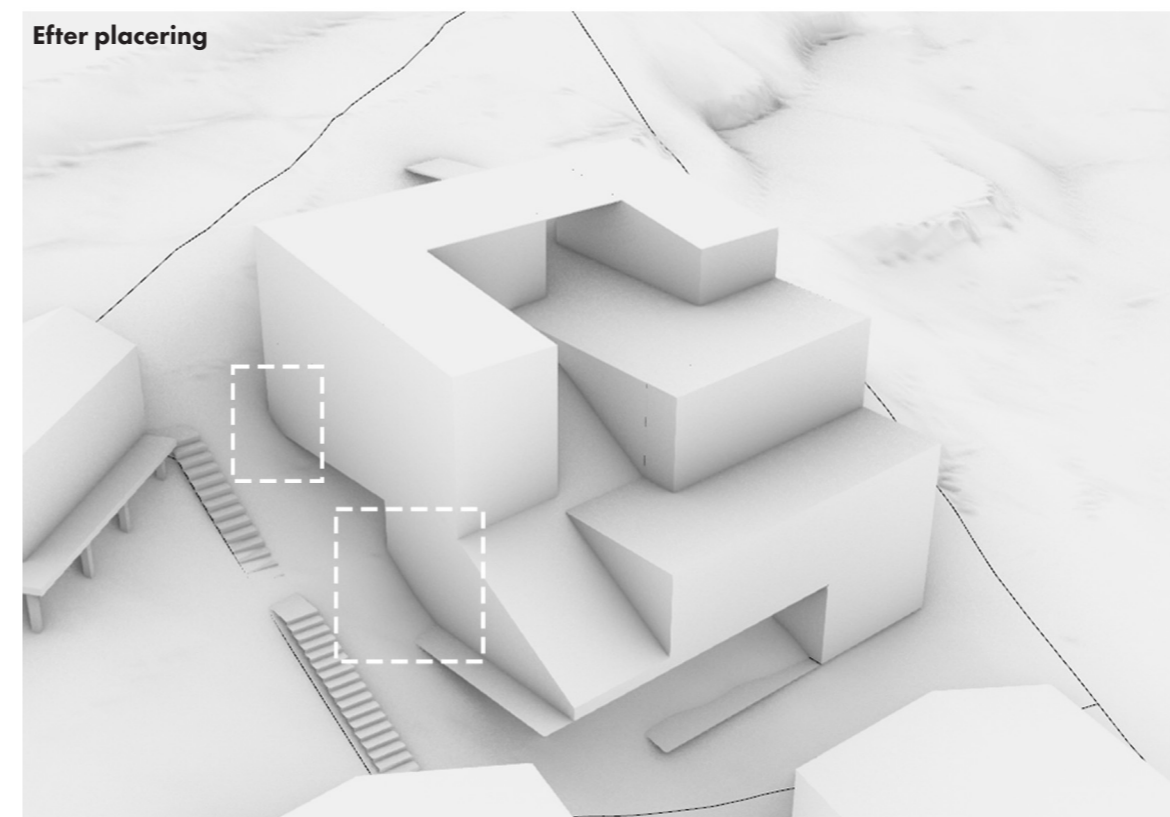
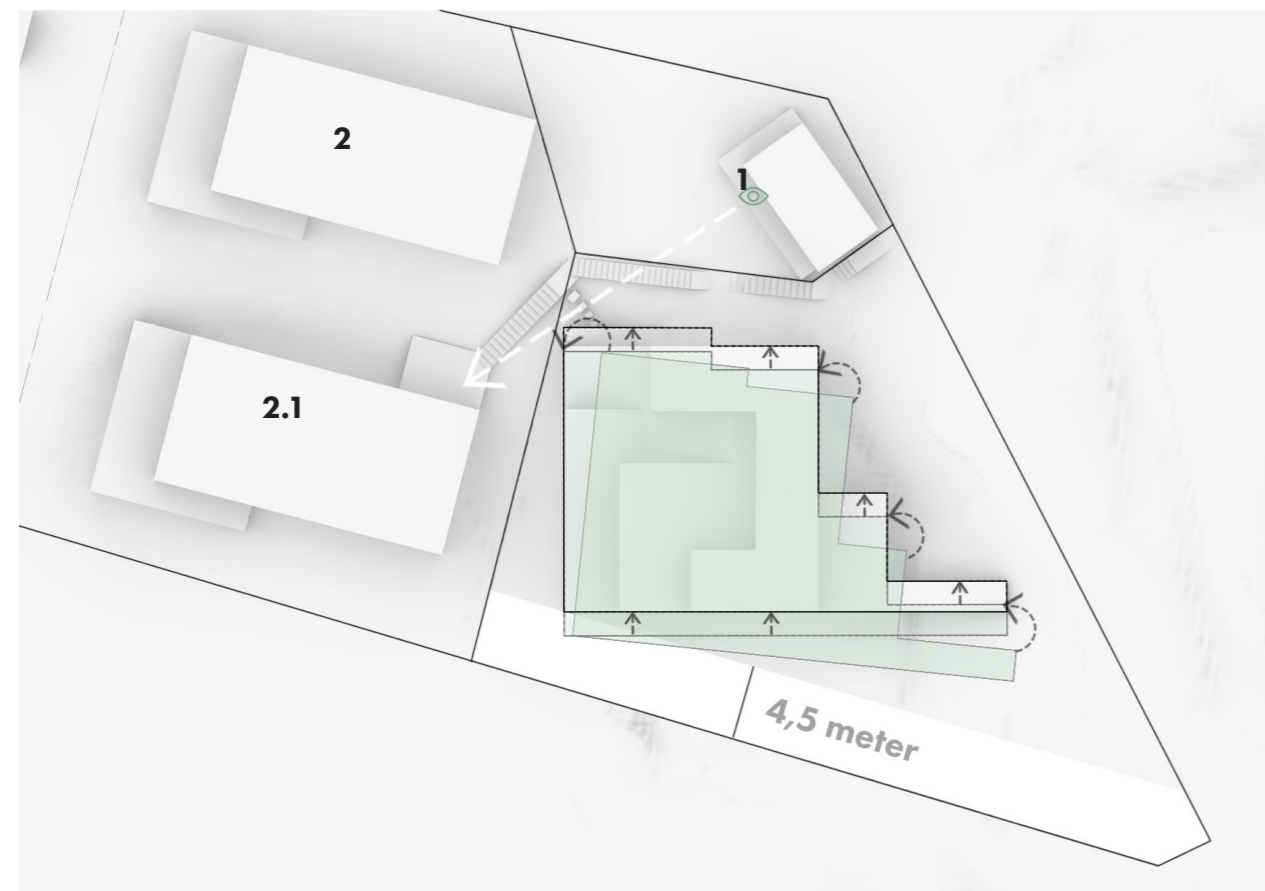
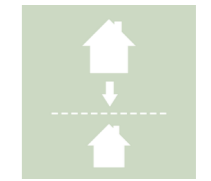
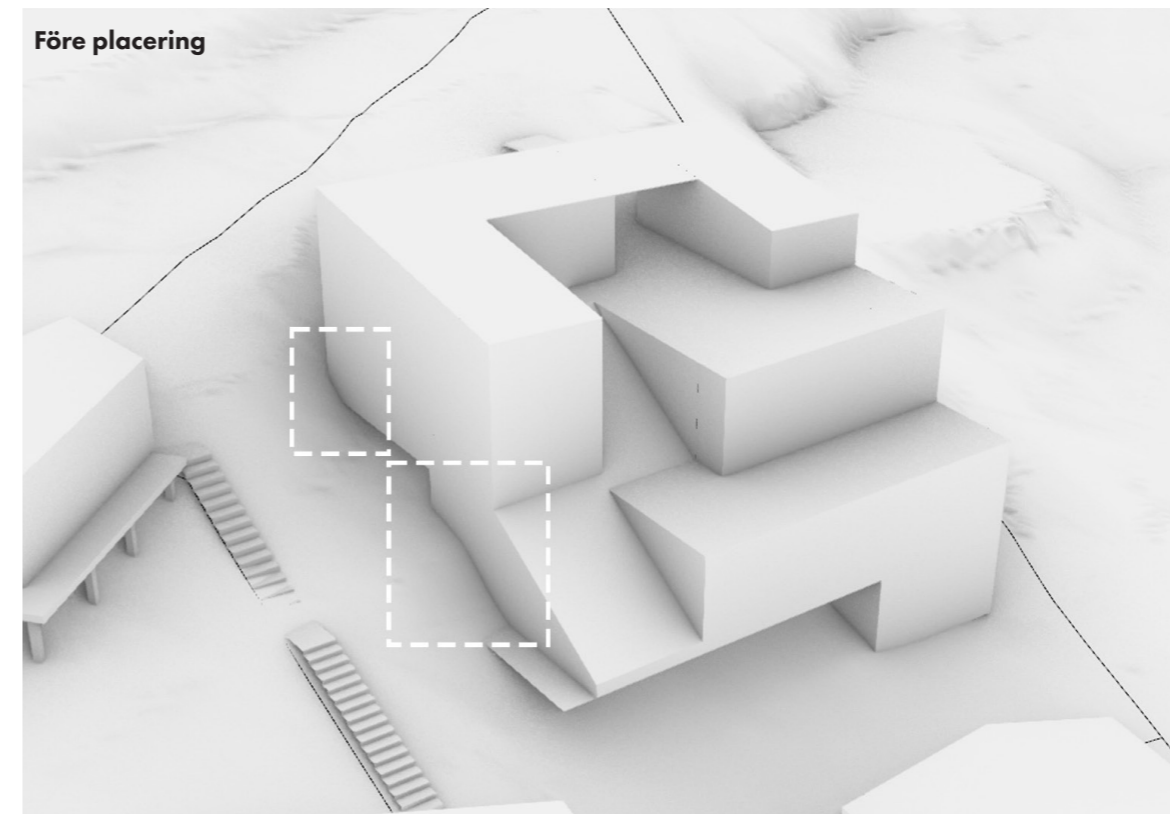
Den lilla bastun placerades i det södra hörnet av byggnaden som är en mindre aktiv del av tomten där den blev mer bortkopplad från rörelsen kring trappan och entréerna till husen. Placeringen här gjorde också att en obruten siktlinje kunde dras mellan bastun och utsikten mot havet.

En passage till bastun från den gemensamma trappan gestaltades i form av rektangulära betongblock som placerades ut i en kurvig bana in mellan pelarna under byggnaden och fram till ett trädäck utanför bastun.

4.8 Placering på tomten

Efter att byggnadens huvudsakliga volymer etablerats kunde ett slutgiltigt beslut göras kring dess placering på tomten. Undersökandet kring detta gick ut på att finna en balans mellan husets avstånd och vinkel i förhållande till omkringliggande tomtgränser och byggnader, samtidigt som husets nedsänkning i kullen minimerades. Detta gjordes genom att först placera byggnadens nedersta hörn precis vid 4,5 meters gränsen till granntomten i söder, varpå byggnaden roterades så att den löpte nästan parallellt med tomtens gemensamma trappa, men aningen bort i vinkel från hus 2. Detta minskade byggnadens nedsänkning i kullen, framför allt kring den nedre volymens ena hörn nära trappan. Dessutom uppnåddes en starkare känsla av att byggnaden respektfullt vände sig bort från de omkringliggande husen. Slutligen justerades byggnadens position i höjd för att få tillräckligt med luftflöde under pelarsystemet och så att den nedre volymens nedsänkning i kullen förminskades. Det var också viktigt att inte gångpassagen mellan parkeringen och den övre terrassen fortfarande höll relativt jämn nivå.

4.9 Fönstersättning

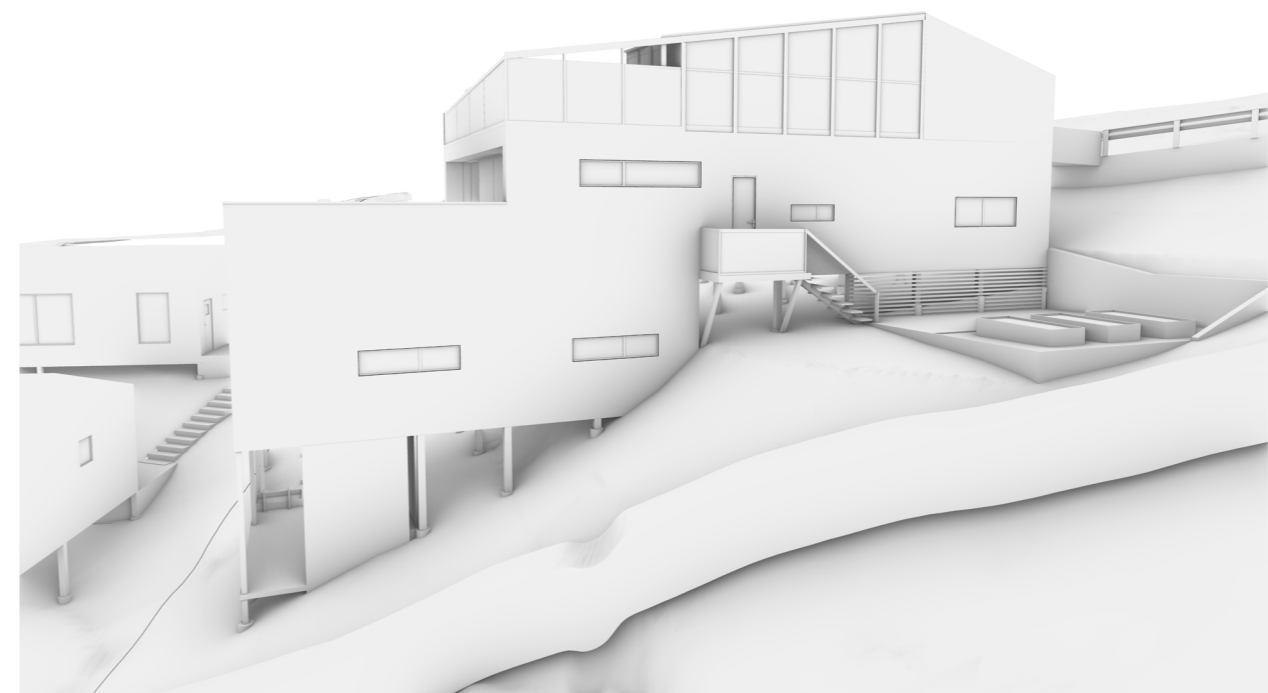
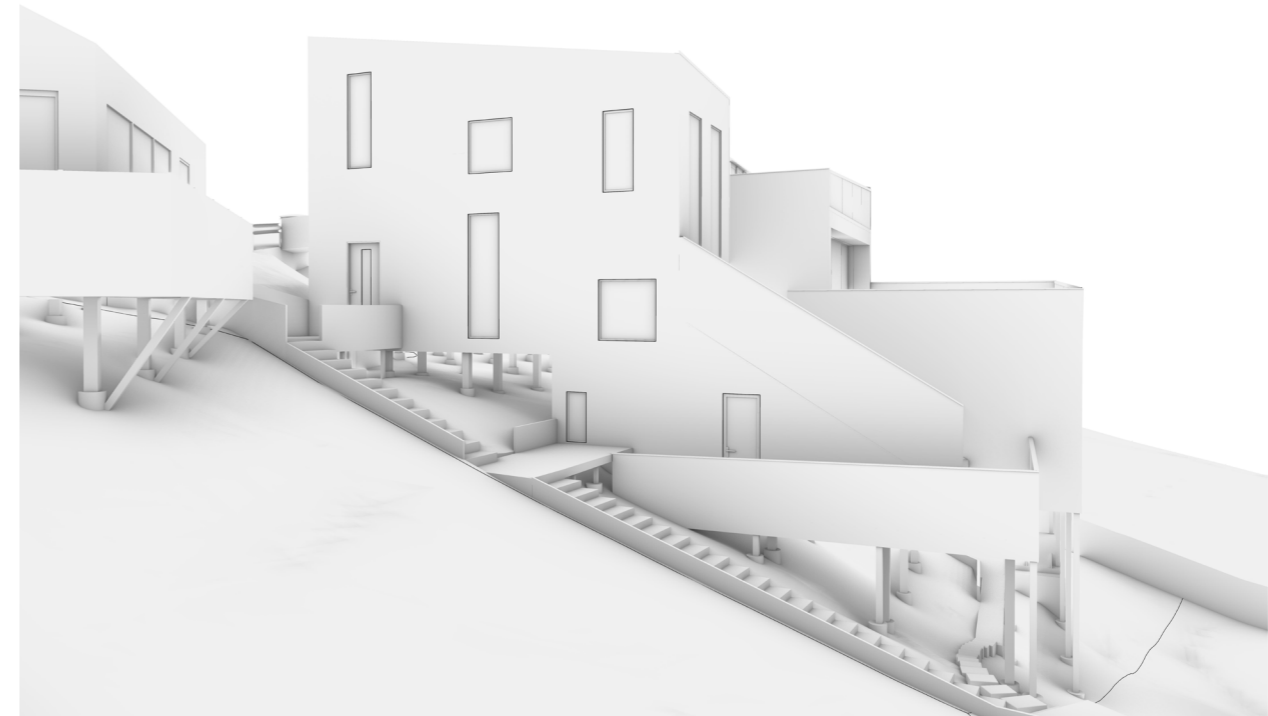
4.9.1 Norr

Estetiken kring fönstersättningen i den norra fasaden kom både från önskan att ge denna ett mer lekfullt uttryck som skulle återspegla konceptet kring de olika individer som kan tänkas bo här under samma tak. Det blev också naturligt att sträva efter detta uttryck då vissa av fönsternas placering blev ett måste för viktiga kvalitéer. Detta gällde glasdörren till våning tre och det lågt belägna fönstret till sovrummet under trappan, som var tvungna att placeras ut för att få in ljus till rummen innanför. Placeringen av det kvadratiske fönstret i trappan till våning tre var viktig för mig rent arkitektoniskt, då det på grund av sitt djupa fönsterbleck skapar en mysig och intim plats för de boende att sitta i. När dessa tre fönster placerats ut gestaltades resten av fönsterna i strävan att skapa en balans åt detta nu etablerade estetiska uttryck. Samtidigt var det viktigt att resten av fönsternas placering medförde önskvärda siktlinjer, ett bra ljusinsläpp samt fler sittplatser.

4.9.2 Söder

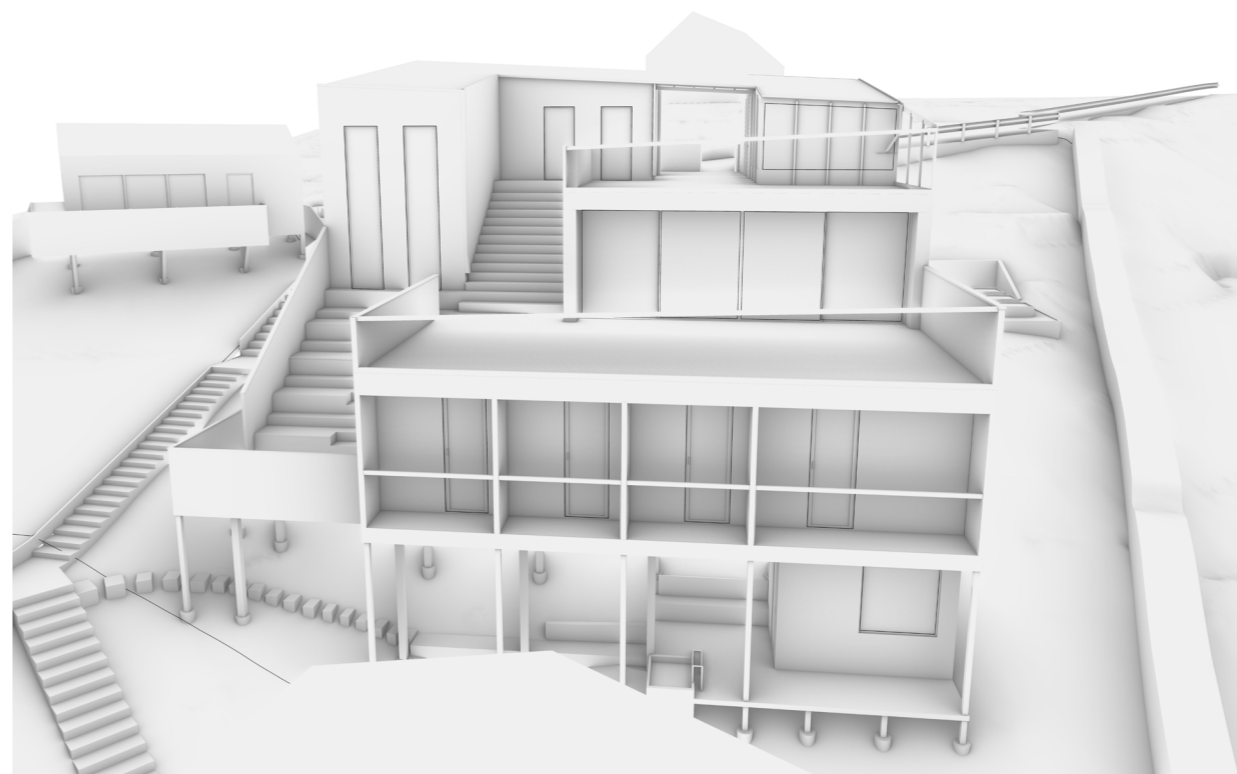
Estetiken kring den södra fasadens fönstersättning påverkades huvudsakligen av byggnadens form som på denna sida hade ett mer horisontellt uttryck. Fönster som det ovanför diskbänken i köket var tvungna att anta en avlång form för att kunna placeras ut, vilket var det första beslut som fattades. Formen såg rätt ut i förhållande till huskroppen och detta etablerade ett tema kring formen för resten av fönsterna.

De tidigt hade jag visionen om att ha stora glasdörrar i vardagsrummet som skulle ta in så mycket av utsikten som möjligt. Detta var dock inte ett lämpligt tema för resten av fönsterna då det inte bara hade brutit emot formspråket hos de andra fasadernas fönster, utan också då det byggt upp en stor värmelast i huset under vissa delar av året. Känsligast för denna värmepåverkan var de mindre sovrummen mot väst. För att begränsa ljusinsläppet placerades endast glasdörrar in till dessa från balkongerna, vilket skapade en tydlig rytm och ett elegant uttryck. Resten av fönsterna i fasaden gavs också detta vertikala formspråk, som var svårt att bryta utan att skapa ett spretigt intryck.

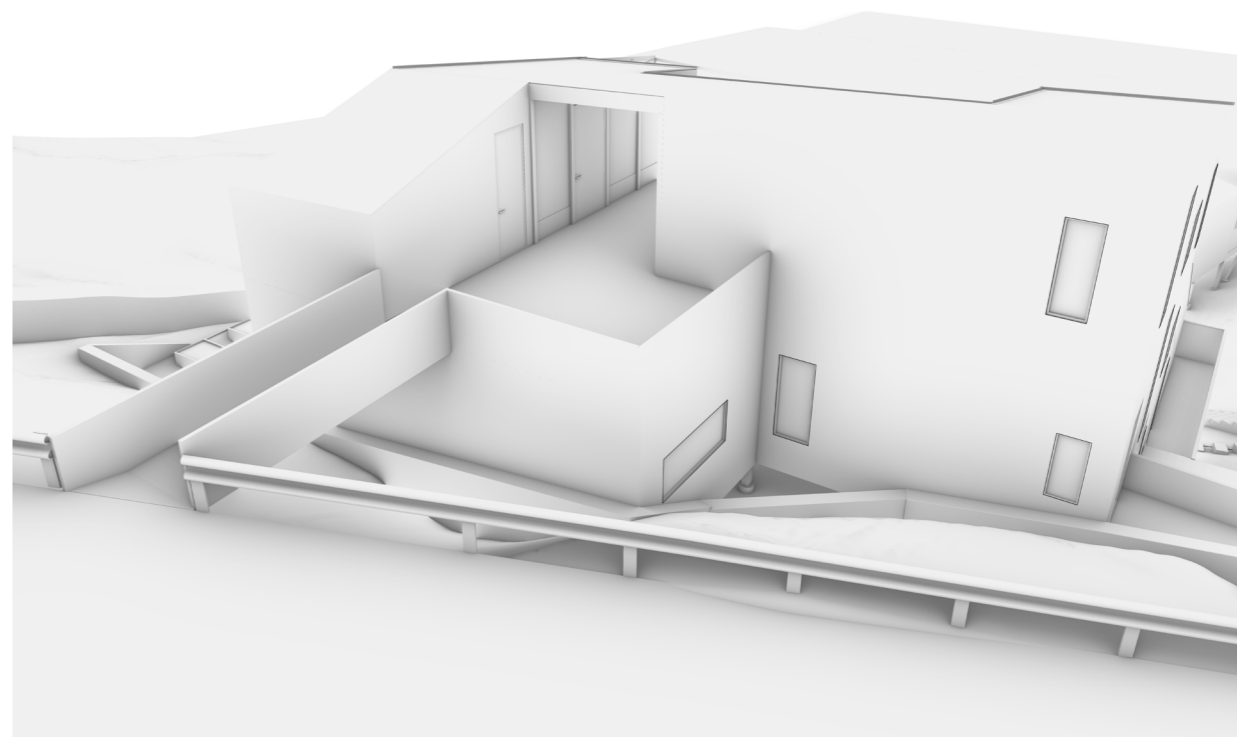
4.9.3 Väst

De tidigt hade jag visionen om att ha stora glasdörrar i vardagsrummet som skulle ta in så mycket av utsikten som möjligt. Detta var dock inte ett lämpligt tema för resten av fönsterna då det inte bara hade brutit emot formspråket hos de andra fasadernas fönster, utan också då det byggt upp en stor värmelast i huset under vissa delar av året. Känsligast för denna värmepåverkan var de mindre sovrummen mot väst. För att begränsa ljusinsläppet placerades endast glasdörrar in till dessa från balkongerna, vilket skapade en tydlig rytm och ett elegant uttryck. Resten av fönsterna i fasaden gavs också detta vertikala formspråk, som var svårt att bryta utan att skapa ett spretigt intryck.

4.9.4 Öst

Den östra fasaden tilldelades betydligt färre fönster. Formen hos dessa förhöll sig till vilka slags rum som de skulle ge ljus och insyn till, samt vilka av de andra fasadernas fönster de bäst samspelade med. Kontoret, hallen och vardagsrummet gavs fönster likt den norra fasaden då de kunde ses tillsammans med dessa vid ankomsten till huset från backen norrifrån. Sovrummet gavs ett horisontellt fönster för att matcha det andra sovrummet i söder.

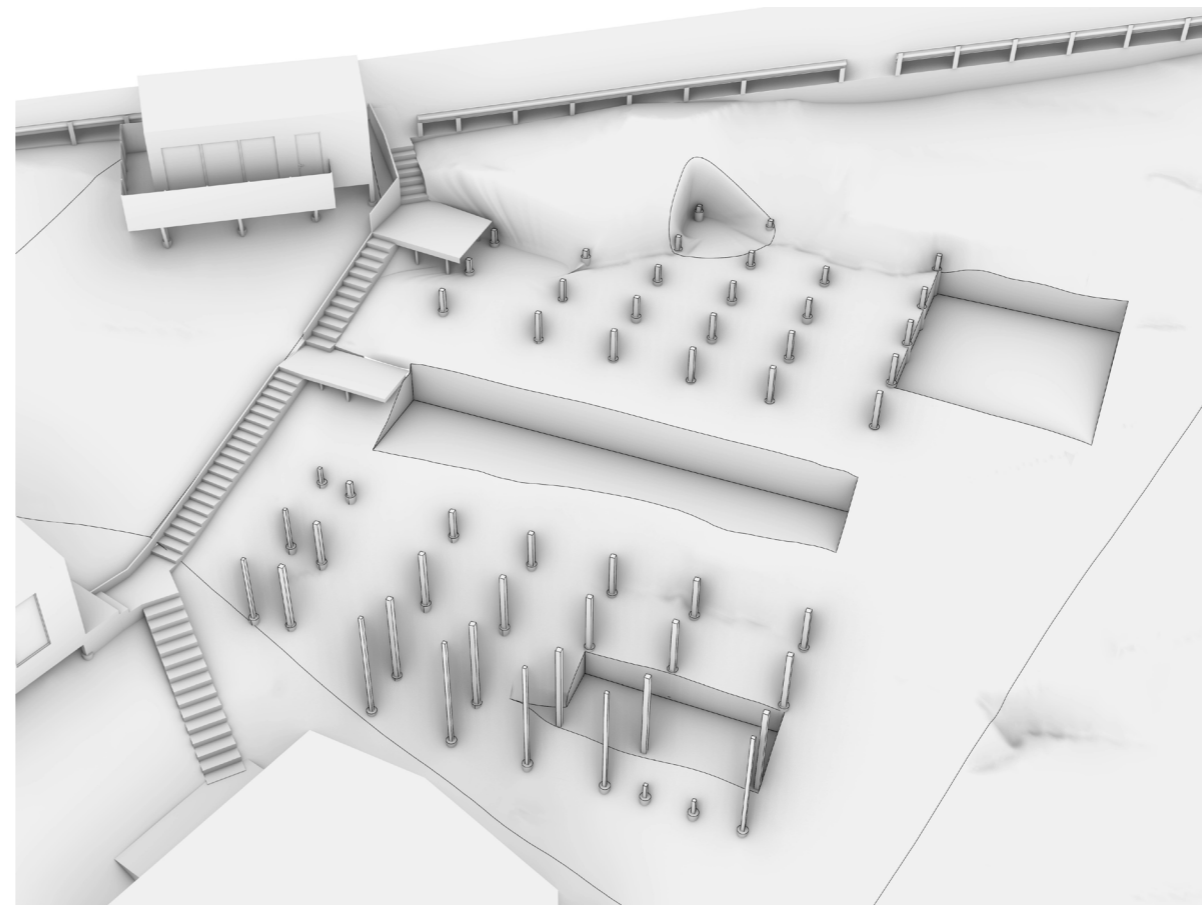
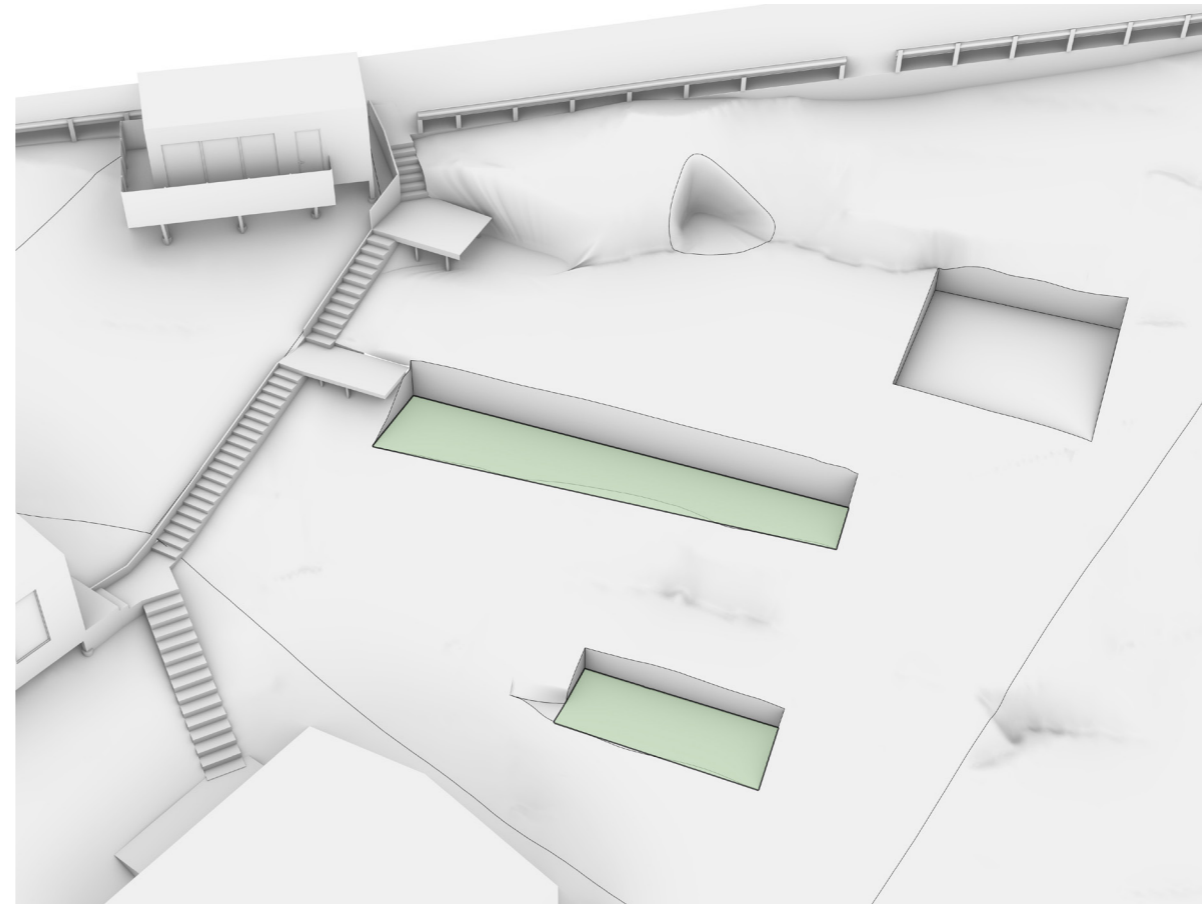

4.10 Markarbete & grundtyp

Den övre bilden illustrerar de fyra ytor där jord fått schaktas bort för att få byggnaden på sin slutgiltiga position. En kombination mellan en plintgrund och betongplatta på mark har använts till husets grund, där betongplattorna placerats på de ställen där huset sänks ner i kullen (grönt område i illustrationen).

En rektangulär yta med relativt stor area men med lågt djup jämnar ut marken kring en terrass mot söder, och en mindre yta men med större djup som tagits bort från den lilla kullen mot parkeringen för att ge plats åt huskroppens ena hörn.

Förutom de två betongplattorna bärs hela huset upp av 50 limträpelare som fästs på betongplintar som gjutits ned i marken på frostfritt djup och som sedan placerats ut med ett centrumavstånd mellan två och tre meter.

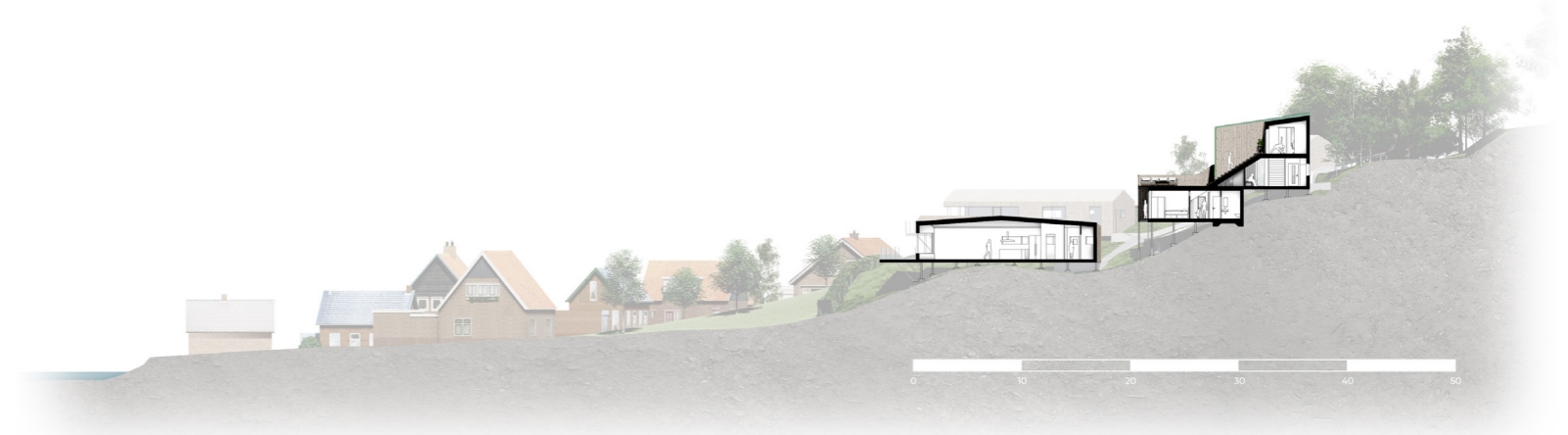
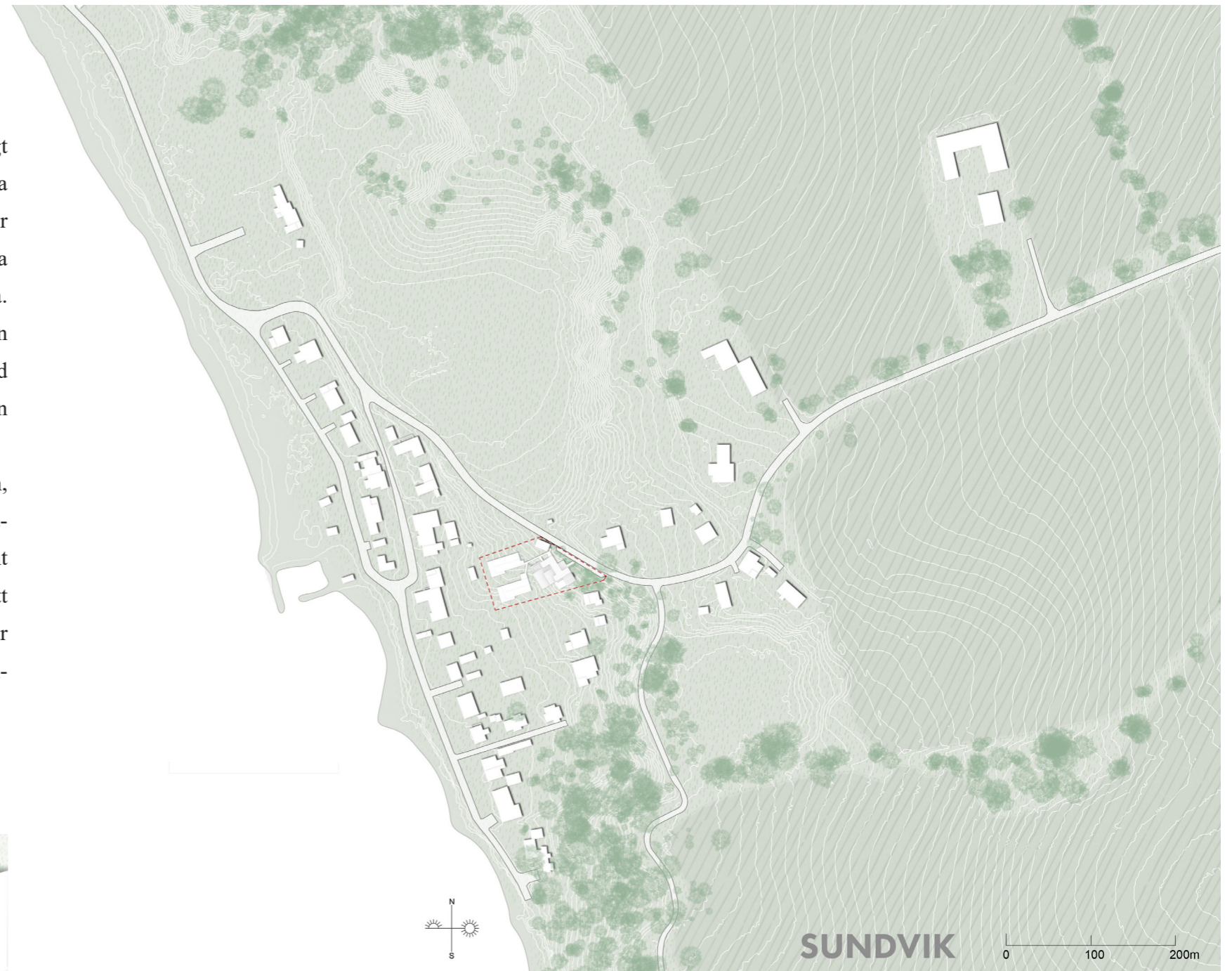
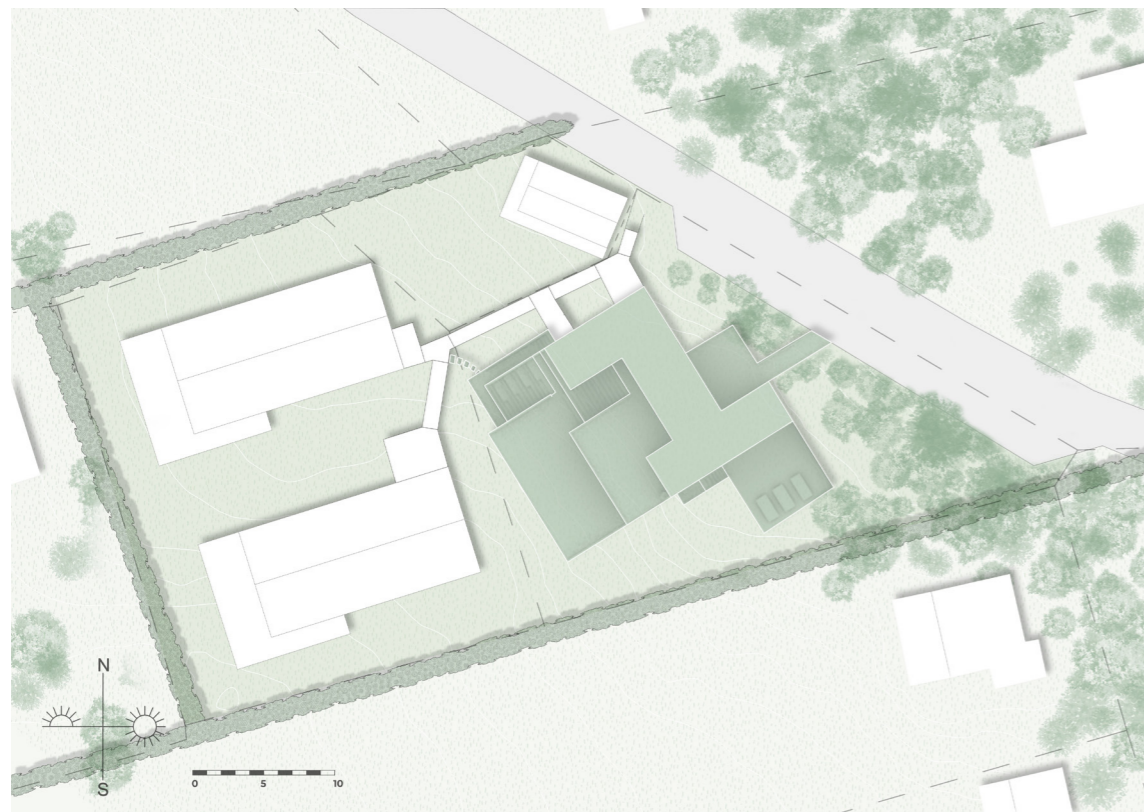

SUNDBIK KOLLEKTIVHUS

5.1 Huset i sin kontext

När man svänger runt kröken i backen mot kullens topp kan man redan på långt håll skymta husets norra fasad där dess sluttande pulpettak reser sig upp bakom det lilla attefallshuset. När man kommer fram till den övre tomtragränsen längre upp i backen ser man samtliga hus på de olika tomterna. De enhetliga träfasaderna och de skarpa, tydliga linjerna i byggnadernas formspråk skapar tillsammans en sammanlänkad helhetskänsla. Tillsammans upplevs de nästan som ett litet kvarter i sig och står i stor kontrast mot resten av husen i villaområdet. Samtidigt som de sticker ut fungerar både material och form med den kringliggande grönskan, samt med den storslagna vyn mot det blåa havet och himlen i bakgrunden.

Sundvik kollektivets formspråk samspelar med de kringliggande husen på tomten, men samtidigt utmärker det sig i förhållande till både dessa och resten av byns byggnader. Husets arkitektur är utformad för att berätta om dess annorlunda boendeform, samt att genom sitt sätt att förhålla sig till terrängen skapa möjligheter för de boende att på ett varierat sätt röra sig mellan varierande platser och rum, både i och utanpå huset. Det är ett kollektivboende vars arkitektur erbjuder en lekfull, dynamisk och upptäckande boendemiljö där de boendes behov står i centrum.

Rendering - Vyn av norra och östra fasaden från entrén till hus 2.

Renderig - Vy av Norra fasaden och husets enté från parkeringen

5.2 Husets komposition

Sundviks kollektivet är ett komplext hus som består av fyra våningar. Våning ett befinner sig direkt ovanför våning två, liksom våning tre ovanför våning fyra, där de två senare har förskjutits fram mot backens lutning åt väster. Samtliga våningar kopplas samman genom trappor och gångar, både på in- och utsidan. Detta skapar en cirkulation av rörelse genom huset där olika vägar kan väljas för att ta sig från en punkt till en annan.

Varje våning har ett tydligt tema kopplat antingen åt ett mer privat eller offentligt användande.

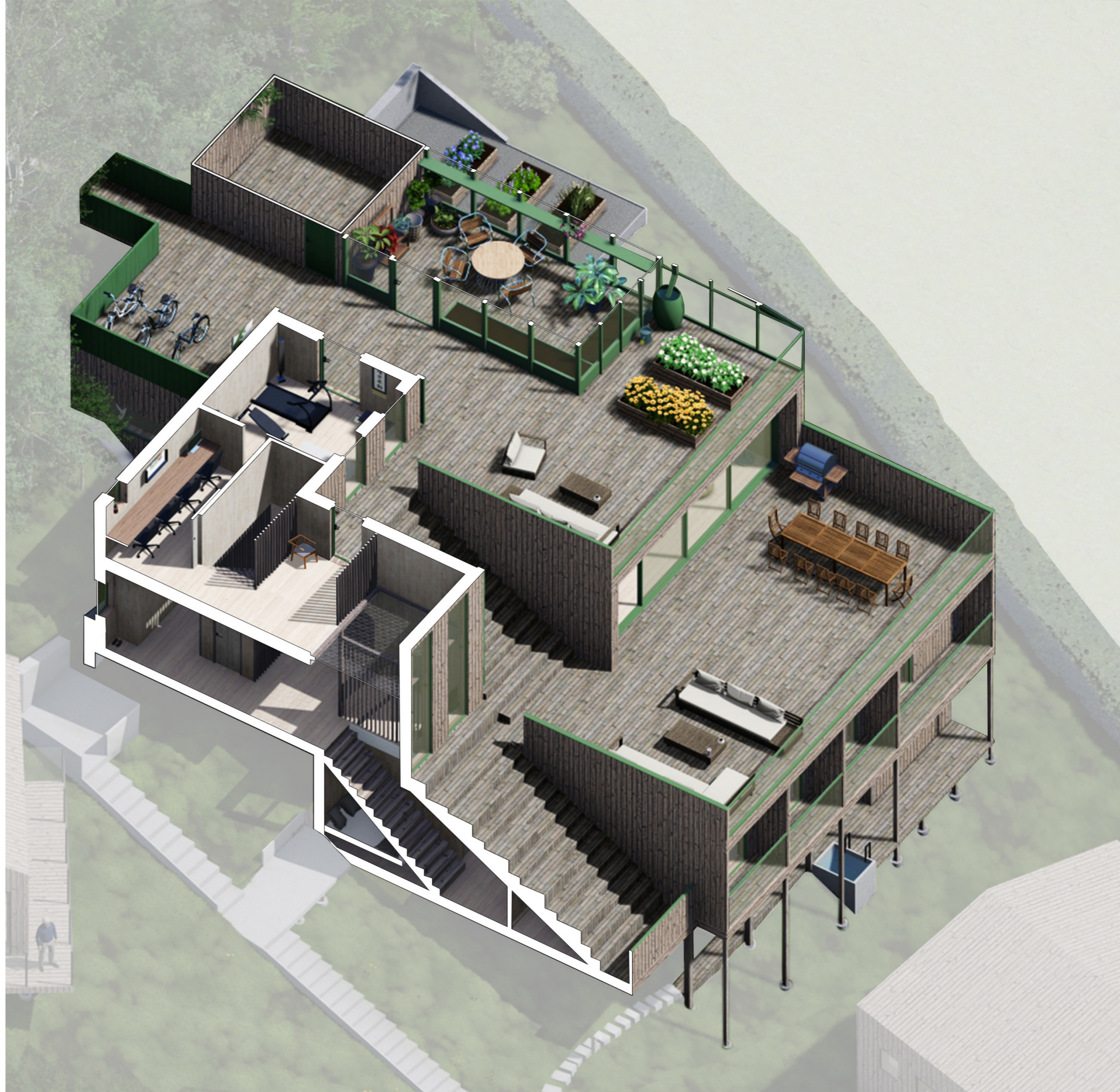

5.2.1 Våning 1

Denna våning innehåller delade ytor i form av ett kontor, ett rum för umgänge med ett nät som spänts upp ovanför trappan till nedre våningen, samt ett rum som kan bokas av boende för avslappning, träning eller gästrum för besökare.

Kliver man ut genom en av glasörrarna möts man av ett trädäck där de boende kan umgås, ägna sig åt aktiviteter som odling, yoga eller träning. Via en gångbro kopplas terrassen samman med parkeringen. Här finns även ett orangeri/växthus gör det möjligt att odla under en större del av året. I anslutning till växthuset finns ett större förråd med förvaringsmöjligheter.

Den breda trappan för en vidare ner till ett större trädäck våningen under, och de breda trappstegen gör det möjligt att använda trappan som en sittyta och titta ut över havet. Utsikten ramas in av de omslutande väggarna på vardera sida. Trappan kan även användas på ett lekfullt sätt och t.ex. tjäna som läktare vid lekar eller uppträdanden.

5.2.2 Våning 2

Detta är byggnadens största våning med huvudsakligen delade ytor, såsom hall med förvaring, vardagsrum, kök, tvättstuga med toalett och dusch. Här finns också två mindre intima utrymmen med fasta sittytor där de boende kan läsa, sitta med sin laptop eller ingå i mer privata samtal. Stora fönster i olika former bidrar till en dynamisk upplevelse när man rör sig genom rummen, med spektakulära vyer ut över havet och himlen. Utöver de delade utrymmena finns två privata rum, med tvättstugan emellan som avskiljare.

Förutom huvudentrén finns det utgångar både i köket och i vardagsrummet. Genom en glasdörr i köket leds man ner via en trappa till en liten mot söder. Här kan de boende ägna sig åt odling eller koppla av i hammocken en solig sommarmorgon. Från vardagsrummet via stora skjutdörrar kommer man ut till ett stor trädäck där de boende kan äta middag tillsammans eller koppla av i utesofforna.

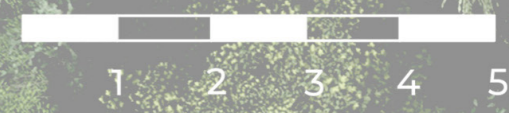
En andra trappa leder ner till den tredje våningen och vidare via en gång till den gemensamma trappan upp till parkeringen, bastun och de andra husen. Trappan har försetts med djupare och bredare steg på den vänstra halvan, vilka kan användas som sittplatser.

5.2.3 Vån 1 - Planlösning

Planlösningen här är organiserad så att rummets användning stegvis övergår från en mer social till privat karaktär. Mest bortkopplad är alltså aktivitetsrummet som samtidigt har en koppling till växthuset och terrassens olika ytor.

1. Umgänges rum
2. Uppspänt nät
3. Kontor
4. Multifunktionellt rum
5. Orangerie/växthus
6. Förråd
7. Uteterrass med odling & sitttyta
8. Cykelparkering

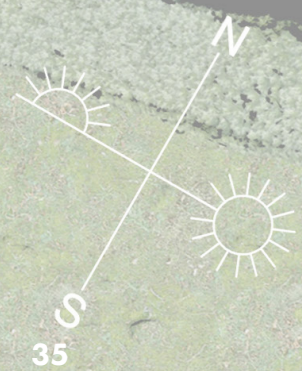
5.2.4 Vån 2 - Planlösning

Planlösningen här är mer öppen med kök och vardagsrum i nära anslutning. Vardagsrummet har en flyttbar skiljevägg av träpanel i dess mitt för rumsavskiljning som skapar dynamik och möjlighet till variation.

Trappan i hallen rymmer både en liten toalett och ett förvaringsutrymme. Detsamma gäller för utrymmet under den yttre trappan, där t.ex. dynor till utemöblerna förvaras under vintern. Trappan i hallen fungerar också som en rumsavskiljare som skapar mindre och intima utrymmen mot den västra väggen, samtidigt som det blir en punkt för cirkulation och rörelse.

Funktionsutrymmen som tvättstuga, duschar och toaletter hålls kring ett och samma utrymme för mer effektiv ytanvändning.

1. Hall	10. Kök
2. Liten toalett	11. Förvaringsutrymme
3. Förvaringsutrymme	12. Tvättstuga & teknik
4. Halvprivat sittyta	13. Toalett & dusch
5. Halvprivat sittyta med utsikt	14. Dusch
6. Privat sovrum	15. Uteterrass med odlingsbänkar
7. Privat sovrum	16. Uteterrass med matplats & sittyta
8. Matplats	17. Trappa med sittytor
9. Vardagsrum	

5.2.5 Våning 3

Här befinner sig de resterande privata rummen samt gemensamma duschar, toaletter samt ett litet kök med pentry och förvaring. Rummens kapacitet är satta till en person (eller upp till två barn) för de små rummen, och två personer hos de större. Även om mindre rummen är små till storleken har de placerats längs den västra väggen och fått tillgång till individuella balkonger med havsutsikt.

En glasdörr i den norra väggen leder ut till gången längs den norra fasaden, antingen vidare till trappan upp till parkeringen eller vidare upp till terrassen på våning 2. På så sätt kan de boende lätt nå våningen direkt från utsidan, eller ta sig från sina rum direkt upp till de exteriöra ytorna.

5.2.6 Våning 4

Den fjärde våningen utgörs av en liten bastu som delas av samtliga boende, inklusive de boende i husen på de avstyckade tomterna. I anslutning till den gemensamma trappan leds man via ett antal rektangulära betongblock ner under byggnaden till en liten träveranda. På verandan finns en liten bänk samt ett betongkar för kallbad.

5.2.6 Våning 3 - Planlösning

Planlösningen är kompakt med en kort central korridor som kopplar an till samtliga rum. Dessa har placerats längs de väggar som har möjlighet att släppa in dagsljus. Totalt finns det sex rum; tre större rum på ca 11m² och tre mindre på 8m². Takhöjden är satt till 2.6m och möjliggör våningssängar med skrivbord, eller en dubbel våningssäng om två mindre barn behöver dela rum. Toaletterna och duscharna är placerad i ett eget utrymme som kan stängas för att minska fukt och oönskad doft från att komma ut i korridoren. Utrymmet under den yttre trappan följer temat på ovanvåningen och kan användas som förvaring eller som ett litet krypin.

1. Hall med förvaring	8. Stort privat sovrum med balkong
2. Förvaringsutrymme	9. Stort privat sovrum
3. Korridor	10. Mellanstort privat sovrum under trapp
4. Litet kök med förvaring	11. Toalett + dusch
5. Litet privat sovrum med balkong	12. Toalett
6. Litet privat sovrum med balkong	13. Dusch
7. Litet privat sovrum med balkong	14. Gång till gemensamma trappan

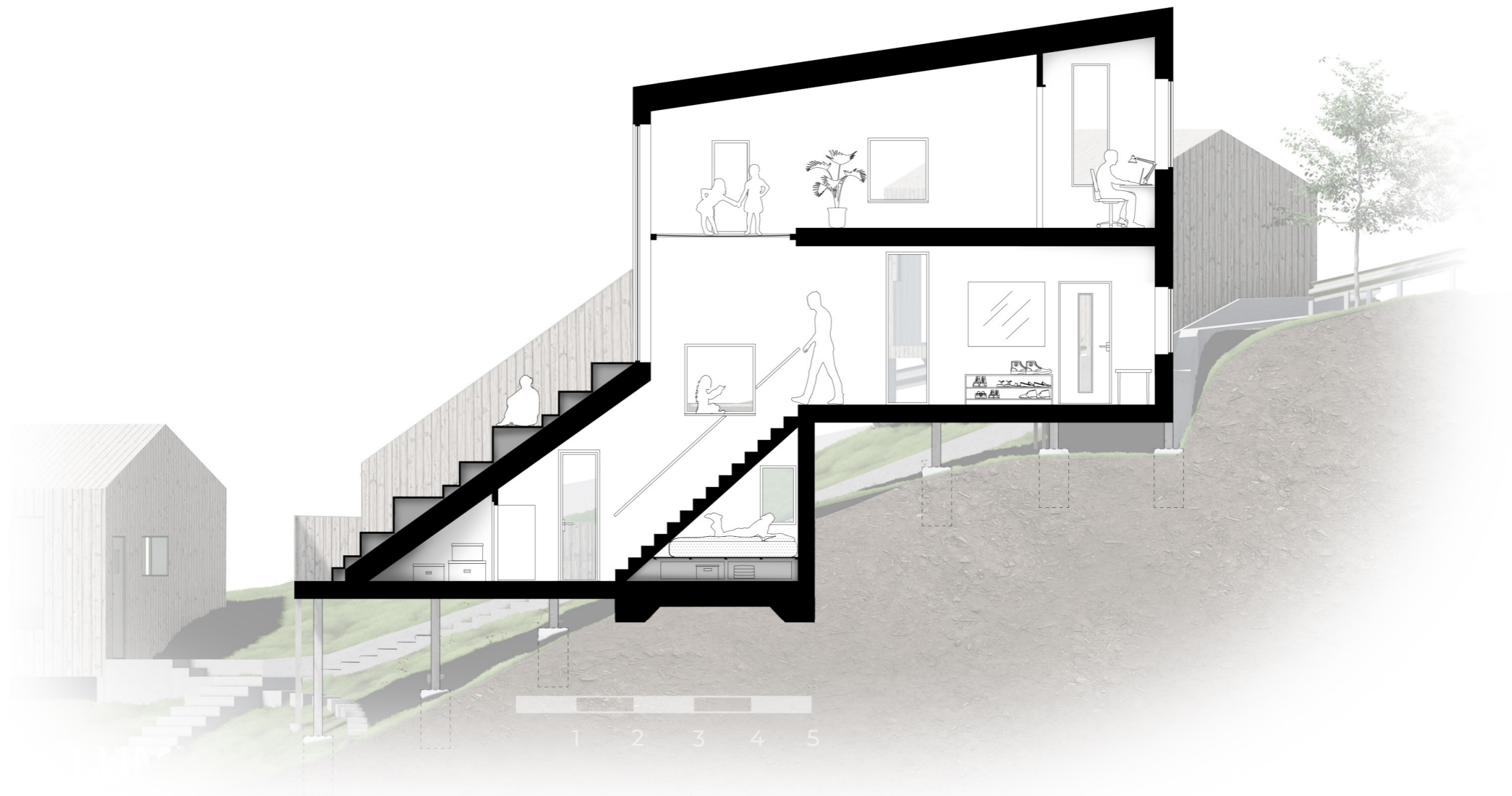

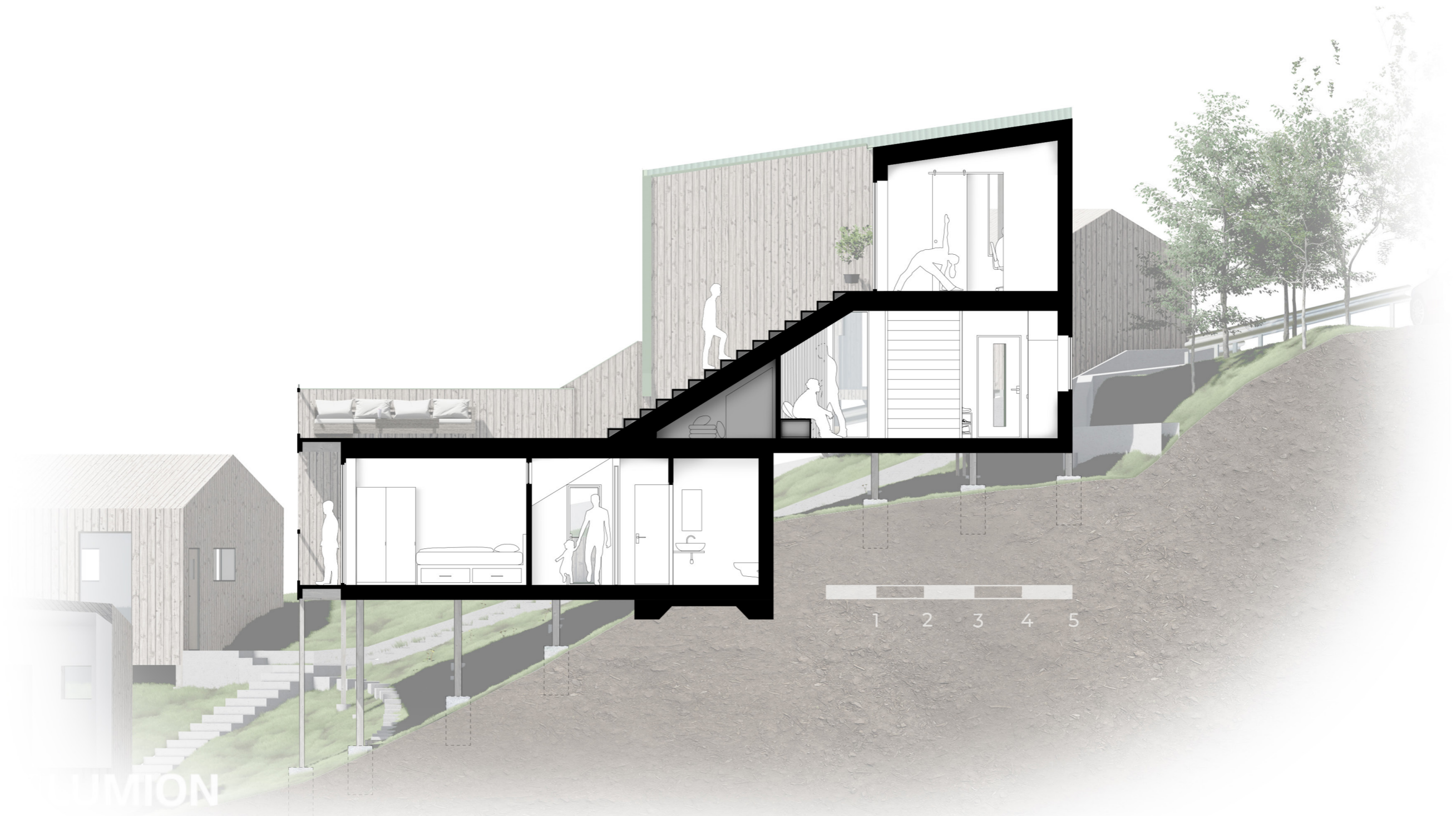
5.2.7 Våning 4 - Planlösning

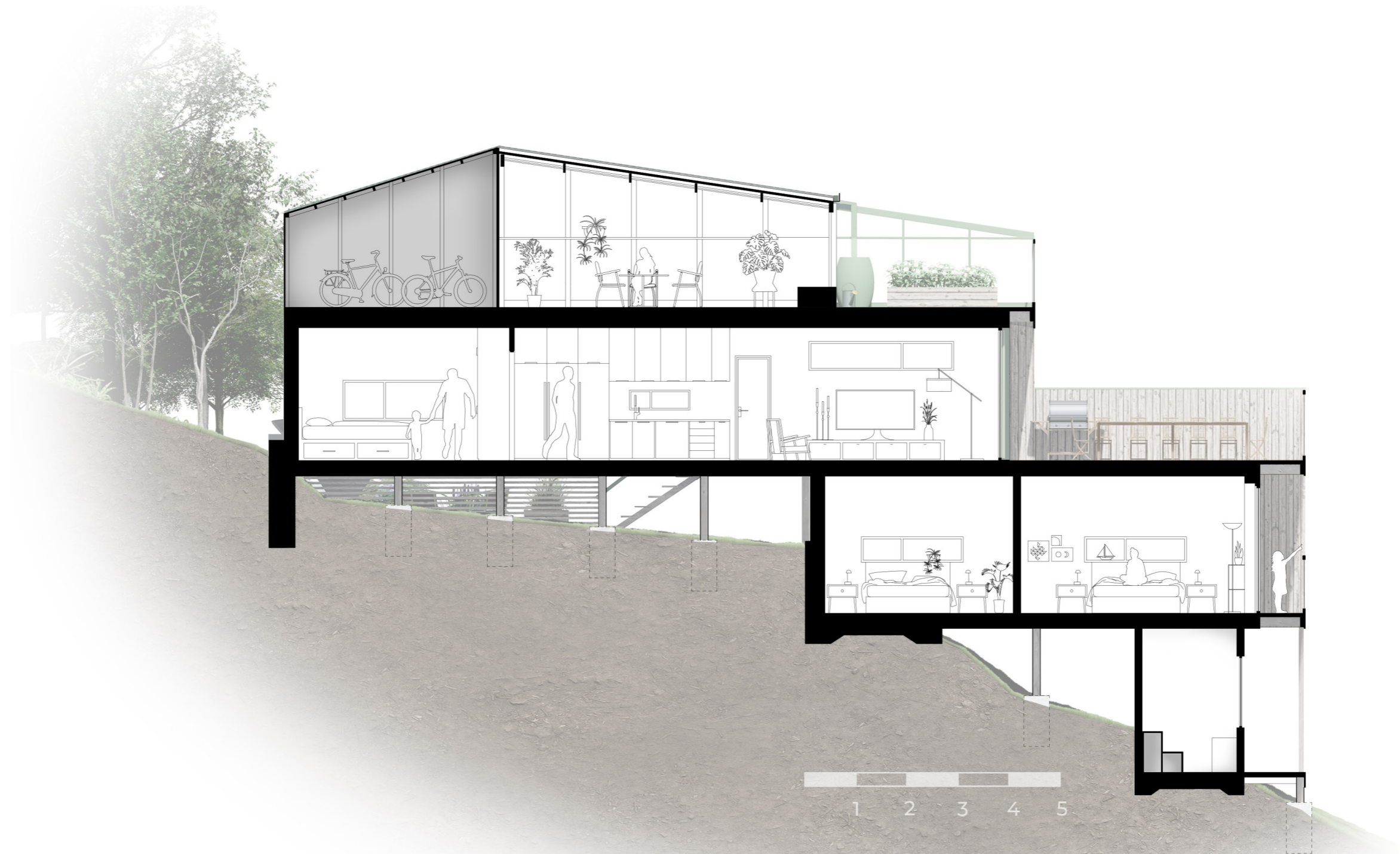
Bastun rymmer sex personer och har en liten förkammare där man kan byta om. Från bastuns insida är siktlinjen mot havet genom det stora fönstret obruten, tack vare byggnadens vinkel i förhållande till huset framför. Huset nedanför saknar fönster i fasaden som vetter mot bastun, vilket ökar känslan av avskildhet på platsen.

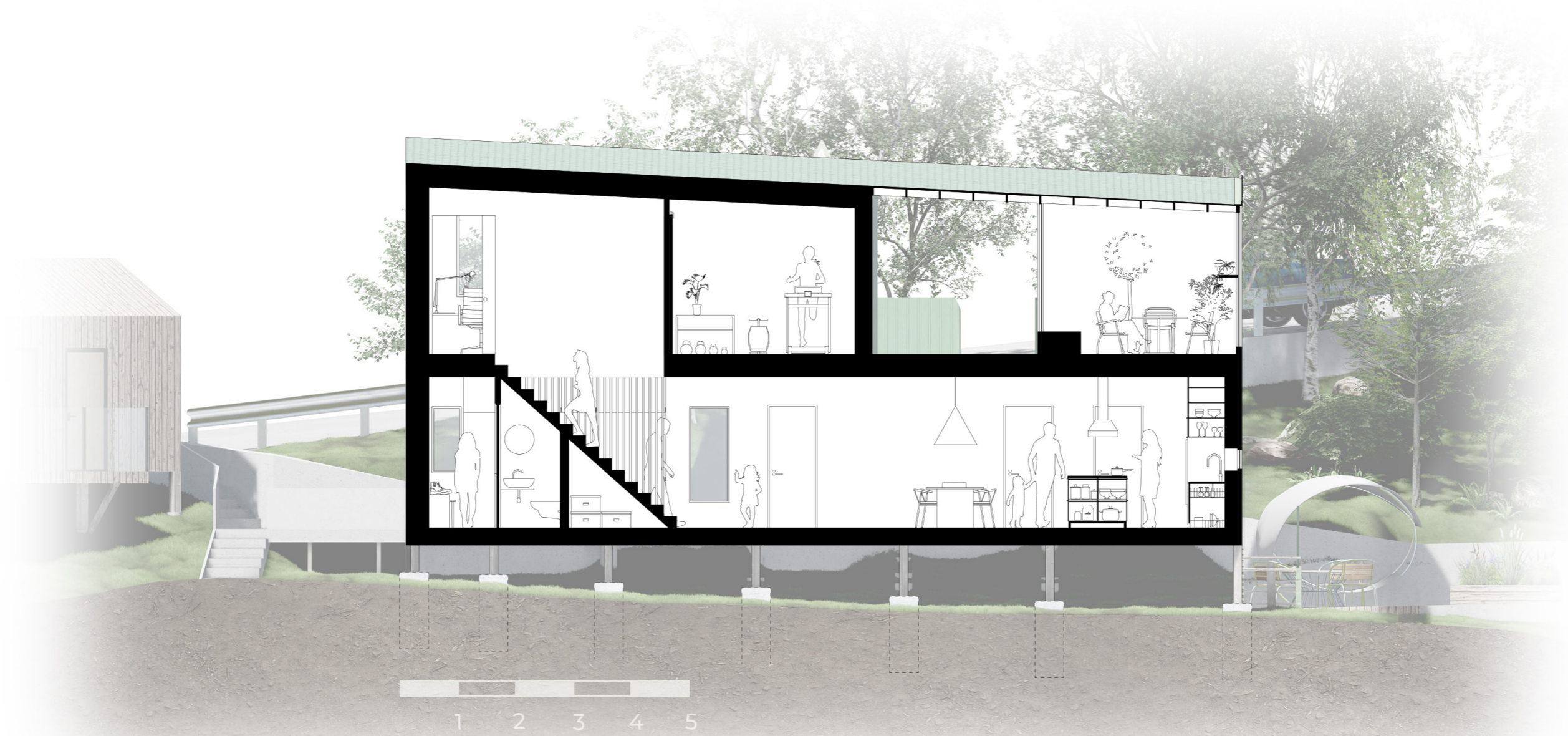
1. Ombytesrum
2. Bastu
3. Uteterrass med sittbänk
4. Betongkar med kallvatten
5. Gång till gemensamma trappan

5.3 Fasader

Husets fasader har var och en ett eget uttryck vars gestaltande påverkats av en rad olika faktorer, såsom den kringliggande kontexten, rum på insidan, de inre och yttre rummens karaktär och funktioner samt insläpp av ljus och vyer. Huset är klätt med en panel av gran för att samspela med husen runtomkring, och med sin ljusa färg bidrar den med att ge huset en lättare känsla. Takpannorna, fönsterspröjsen samt andra metalldelar har givits en lätt, grön kulör för att rama in formen huskropparna och dess detaljer samt för att skapa dynamik åt det homogena intrycket av trä.

Räcken har försetts med glasskivor mot havet i väst medan de i norr och söder är solida och klädda med panel av gran för att skapa väggar att placera möbler intill och för att rama in havet.

5.3.1 Norr

Den norra fasaden karakteriseras av en dess starkare vertikaltitet, dess ömsom lutande och ömsom räta vinklar samt dess fönster i olika storlekar och dimensioner. Fasaden har också ett annat djup då man skymtar de olika framskjutande delarna hos huskroppen samt de olika passagerna. Formspråket är mer varierat och lekfullt än hos de andra fasaderna och ger uttryck för den variation av olika individer som kan tänkas bo här under samma tak. Takets och trappäckets lutning samspelar med tomtens lutning, samtidigt som de räta vinklarna hos terrasserna samspelar med resten av husen på tomt.

5.3.2 Söder

Den södra fasaden har ett mer horisontellt formspråk och upplevs ha en lägre profil med sin avlånga huskropp och liggande fönster. Uttrycket är fortfarande lekfullt men har en starkare ordad symmetri. Glaset hos växthuset och luftspalten mellan marken och huset ger fasaden en lättare känsla än de andra. Intrycket som skapas då man ser helheten i hur huset har direkt kontakt med marken, samt lyfts upp från den med pelare, skapar känslan av att det nätt kliver ner för tomtens slänt.

5.3.3 Väst

Den västra fasaden är mer händelserik i sitt formspråk på grund av dynamiken mellan de olika huskropparna och olika lutande vinklar hos tak och terrassräcken. Fönster och dörrar ger med sina liknande horisontella dimensioner en mer stabil balans i formspråket som hjälper till att binda ihop formspråket. Mellanrummet mellan marken och våning tre är rikligt och de tunna pelarna hjälper till att ge huset ett lättare intryck.

5.3.4 Öst

Den östra fasaden är lugnare, mer solid och privat där den ligger dold bakom trädungens stammar på toppen av den lilla slänten nedanför parkeringen.

Gångbron från parkeringen leder till en bred öppning i fasaden och vidare till den övre terrassen. Öppningen ramar in himlen och havet i bakgrunden och skapar en effektfull upplevelse.

Fasaden lutar i motsatt vinkel mot vägens, vilket framhäver huset och förstärker dess närvaro.

5.4 Material interiör

Materialiteten hos byggnaden går under temat trä. De flesta av träytorna har vitbehandlats, vilket skapar ett relativt monokromt tema som bildar en ljus, lugn atmosfär i boendets olika rum. Material- och kulörvalet har inspirerats av platsens lugn och fridfullhet, och syftar till att accentuera havet, himlen och grönskan runtomkring. Det är också ett sätt att binda samman de interiöra miljöerna med de exteriöra. Kulören hjälper till att motverka en mörkare känsla kring delarna av bostaden som saknar fönster. Vissa detaljer har givits mörkare träslag för att skapa kontraster och effekten av att rama in vissa av de mer avskilda utrymmena.

5.5 Materialitet - exteriör

Huset är klätt med en träpanel av gran för att samspela med husen runtomkring, och med sin ljusa färg bidrar den med att ge huset en lättare känsla. Takpannorna, fönsterspröjsen samt andra metalldelar har givits en lätt, grön kulör för att rama in formen huskropparna och dess detaljer samt för att skapa dynamik åt det homogena intrycket av träet. Terrassernas räcken har försetts med glasskivor mot havet i väst medan de i norr och söder är solida och klädda med panel av gran för att skapa väggar att placera möbler intill och för att rama in havet.

Rendering - Vyn mot västra fasaden från entrén vid hus 2.1

Rendering - Vyn mot västra och södra fasaden från tomtens södra gräns.

6.1 Reflektion

Projektet har haft en intressant process som kanske främst utmanat mig rent logiskt, på grund av platsen och byggnadens komplexitet. Det var oerhört utmanande att förhålla sig till de många olika parametrar som jag själv satt upp kring byggnadens program och kapacitet, samt de befästa mål för hur denna skulle förhålla sig till sin kontext. Den avstyckade tomtytan visade sig vara på gränsen till för liten i förhållande till den krävda ytan hos boendet.

Det fria spelrum som kom med att beställaren själv ägde samtliga tomter och därmed kunde tillåta byggnadens nära avstånd till deras tomtgränser, var helt avgörande för projektets resultat. Utan denna frihet hade jag nog inte fått ihop det utan att bygga ännu mer på höjden eller genom att gräva in byggnaden i kullen, vilket direkt varit motsatsen till min problematisering om att arbeta med topografin. Ett annat alternativ hade varit att göra byggnaden mindre, men det hade varit negativt för de boende i kollektivet och riskerat ett allt för tätt samlevnadsförhållande.

Det var också befriande att slippa förhålla sig till en detaljplan med t.e.x begränsad byggnadshöjd, vilket tillät mig att lägga till den översta våningen. Vid sådana beslut tänker jag att det som arkitekt är viktigt att förhålla sig till den specifika situation som finns på platsen man gestaltar på, och att försöka se hur vissa beslut som kan upplevas negativa för människor i byggnadens närhet också kan medföra positiva aspekter. I detta fallet var huset inte ivägen för någon annan byggnad genom sina dubbla våningar, annat än för Egil i attefallshuset. Den höga fasaden befinner sig definitivt i blickfånget från hans bostad och begränsar sikten mot sydväst, men den blockerar också troligen mycket av vinden som kommer från denna riktningen.

Samtidigt som de olika målsättningarna för byggnadens funktioner och förhållningssätt till sin kontext var utmanande att lösa, utgjorde de mycket effektiva ramar för beslutsfattningen i projektet. Det tvingade mig hela tiden att granska mina idéer och val, där jag kunde jämföra dessa med varandra och väga deras för och nackdelar. På så vis blev det lättare att se vilka beslut som var mer rätt än andra, något jag i tidigare projekt ofta upplevt som utmanande.

När det gäller skapandet av platser och ytor för olika behov genom att jobba med topografin som ett verktyg, blev resultatet något annorlunda än jag föreställt mig. Jag hade en inre bild att byggnaden kunde ha fler våningar som vart och en stegvis befann sig under varandra, klättrandes ner för kullen. Det blev dock snabbt tydligt att en byggnad som utformades på detta sätt skulle kräva mer yta och behöva sänkas ner i marken vid den nedersta våningen. Det blev således en läxa i varför man bygger sutteränghus som sänks ner i marken - det kräver inte lika mycket yta då huset kan hålla en mer kompakt form.

Det var intressant att behöva hantera vissa oväntade rumsligheter som uppstod till följd av att den tredje våningen inte placerades längst ner. Den relativt stora ytan under huset hade kvalitéer som hade kunnat utnyttjas på flera sätt om det inte varit för nära till omkringliggande hus och därmed gått emot målet att respektera kringliggande byggnaders integritet. Exempelvis hade växthuset/orangeriet kunnat placeras här under, vilket hade glasat in och skyddat pelarsystemet mot väder och vind.

Som nämnts i början av arbetet har inte de faktiska ägarna av tomten haft någon del i projektets gestaltande, utan det har skett utifrån mina egna tankegångar och preferenser. Detta har givit mig en stor frihet att utforska mitt eget tänkande och har högst troligen varit ett bra beslut för projektarbetets syfte att utveckla mina förmågor som arkitekt. Fördelen med att låta Johan och hans fru ingå i projektet som faktiska kunder och beställare hade varit att det blivit en givande övning inför arbetslivet. Det hade dock högst troligen blivit ett annat fokus i ett sådant projekt, där kanske större fokus lagts på budget och tekniska lösningar.

En stor del av projektet har varit att arbeta med att binda samman det mer lekfulla och vilda uttrycket hos kollektivboendets formspråk med det hos byggnaderna runtomkring, vars arkitektoniska formspråk är väldigt minimalistiskt och stramt. Detta har främst gjorts genom att minimera och förenkla detaljnivåer så mycket som möjligt hos vissa byggnadselement så som räcken, fönster och tak, där alla former av indelningar av ytor genom t.e.x. spröjs eller taköverhäng tagits bort. Den huvudsakliga faktorn som binder samman husen är dock träpanelen, som genom att klä samtliga synliga ytor bildar en lättläst och homogen, men ändå levande färgpalett. En annan viktig aspekt som hjälper till att binda samman byggnaderna till en sammanlänkad enhet är det faktum att de alla står på pelare. Alla får ett gemensamt möte med marken som skiljer sig från resten av områdets hus, och det gör det lättare att visuellt avläsa de som en sammanlänkad enhet, där åtskiljaktigheterna blir spännande att iaktta och jämföra med varandra.

Kollektivboendets planlösning har arbetats fram genom att utgå från generella mänskliga behov som varierar mellan att vara mer sociala eller privata i sin karaktär, och har med detta i åtanke placerats nära/långt ifrån varandra. Användandet av ytorna varierar beroende på vem som bor i kollektivboendet, och det är därför inte tänkt att ett visst beteendemönster ska främjas framför ett annat. Det är däremot förutsatt att det sociala levnadssättet är en del av anledningarna till att en människa skulle välja att bo i ett kollektiv, och därför har dessa ytor en större, mer central roll i boendet. Det varierade sättet att kunna röra sig på i bostaden gör att om behovet att undvika en viss situation eller aktivitet som äger rum någonstans uppstår, kan ofta en annan väg väljas för att nå dit man vill. Ett visst levnadsmönster hos en person och de aktiviteter detta innefattar gör att den personen kommer röra sig på ett annat sätt i bostaden jämfört med en annan boende med vitt skilda behov och aktiviteter. Planlösningen gör det möjligt att nå dessa på fler än ett sätt och skapar därför mer frihet och variation i människors vardag.

7.1 Källförteckning

Helsingborgshem (2023). *Co-living Helsingborg*. <https://www.helsingborgshem.se/sok-ledigt/boendeformer/co-living-helsingborg-helsingborgs-forsta-co-livingboende-helsingborgshem> [2023-06-16].

K9coliving (2023). *What is co-living for us?* <https://www.helsingborgshem.se/sok-ledigt/boendeformer/co-living-helsingborg-helsingborgs-forsta-co-livingboende-helsingborgshem> [2023-06-16].

Landskrona Stad (2023). *Översiktsplan Landskrona Stad*. <https://www.landskrona.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan-och-detaljplaner/oversiktsplan/oversiktsplan-landskrona-stad/> [2023-06-16].

7.2 Bildförteckning

Foto 1/

Helsingborgshem (2023). *Vardagsrum* [fotografi]. <https://stads kvarteret.helsingborgshem.se/co-living> [2023-09-20]

Foto 2/

Helsingborgshem (2023). *Kreativitetsrum* [fotografi]. <https://stads kvarteret.helsingborgshem.se/co-living> [2023-09-20]

Foto 3/

Helsingborgshem (2023). *Privat rum, sovloft* [fotografi]. <https://stads kvarteret.helsingborgshem.se/co-living> [2023-09-20]

Foto 4/

Helsingborgshem (2023). *Kök* [fotografi]. <https://stads kvarteret.helsingborgshem.se/co-living> [2023-09-20]

Foto 5/

K9 Co-Living (2023). *Bunks* [fotografi]. <https://www.k9coliving.com/> [2023-09-20]

Foto 6/

K9 Co-Living (2023). *Entré & Hall* [fotografi]. <https://www.k9coliving.com/> [2023-09-20]

Foto 7/

K9 Co-Living (2023). *Allrum* [fotografi]. <https://www.k9coliving.com/> [2023-09-20]

Foto 8/

K9 Co-Living (2023). *Zenrummet* [fotografi]. <https://www.k9coliving.com/> [2023-09-20]